

ST-PIETERSNIEUWSTRAAT, GENT
TELEFOON: 15740 — (4 lijnen)

Abonnementsprijs:

	Binnenland	Buitenland
1 jaar	104,00 fr.	165,00 fr.
6 maanden	53,00 fr.	83,00 fr.
3 maanden	27,00 fr.	42,00 fr.

VOOR FRANKRIJK EN HET GROOT HERTOGDOM LUXEMBURG: SPECIALE TARIEVEN
POSTCHECKREKENING — HET LICHT — 56733

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij

De kosteloze uitdeeling van

«Le pays réel» en

«De nieuwe staat»

zit stop.

De geldschietters hebben verleden Zondag geen waar voor hun geld gekregen!

Op twee fronten

Ik heb een vriend, een onzer beste technische, hoofd eener der belangrijkste ondernemingen in Vlaanderen, die over de vraagstukken van het moment een zeer breedte kijkt heeft.

Dit verwoordt misschien tal van arbeiders. Ze vergissen zich. In den kapitalistischen sektor zijn er mannen die verdere zien dan hun neus lang is, die niet vastzitten aan verouderde begrippen, die ervan overtuigd zijn dat hun kinderen anders zullen leven dan zij zelf geleefd hebben en die, kortom, tot de konklusie zijn gekomen dat wij aan het begin staan der likvidatie van het kapitalistische regime.

Van zooda ik mijn vriend ontmoet spreekt hij mij over de regeringssituatie. Hij loochent de uitslagen niet van de regering van Zeeland, maar trouwens geen enkel ernstig maar doet. Maar hij denkt dat er veel meer zou kunnen en moeten gedaan worden. Hij bedoelt daarmee dat er stoumoedigheid, doortastendheid zou moeten opgetreden worden.

't Is een goed, zei hij mij gisteren nog, dat de regering bijzondere kommissarissen benoemt om de problemen der werkloosheid, der vereenvoudiging van de fiscaliteit, der wapenindustrie, enz., in te studeren en voorstellen te doen. Zij zou echter geen schrik moeten hebben om ook het probleem der nationalisatie van de grote nijverheden, die daartoe vatbaar zijn, aan te pakken.

Daarin heeft mijn vriend ongetwijfeld gelijk. Ik ben er ten stelligste van overtuigd, dat de overgrote meerderheid van het land zou toejuichen dat er b. v. d. zou aangevangen worden met de nationalisatie der elektriciteitsondernemingen. En, geloof mij, de toelichtingen zouden niet alleen komen van de arbeiders, maar misschien nog meer van de middenstanders en van de nijveraar.

De regering roemt er zich op dat zij de oppermacht der grootfinancierie gebroken heeft en als zij er zich over beklagt, dat het Belgische volk zich onvoldoende rekenschap geeft van de belangrijkheid van het feit, dat de laatste leeningsovername van één miljard frank geschied is buiten de tussenkomst der banken, heeft zij meer dan gelijk.

Onze economische bedrijvigheid gaat echter nog gebukt onder eene andere oppermacht, die zeker zo zwaar toetst als de andere. Het is die der elektriciteitsmagnaten.

Het is, tusschen haakjes gezegd, opvallend hoe Rex daarover zwijgt.

en er wordt beweerd, dat men daarvan in de ECHT boekhouding van die benede den uitleg zou kunnen vinden.

Wat door te plotokraten van de electriciteit gewonnen wordt en doorheen gansch de crisis gewonnen werd is gewoonweg schandelijk. Om hun oppermacht nog sterker te vestigen en hun winsten nog meer te verzekeren is gedurende de laatste weken een nieuwe overeenkomst tusschen de electriciteits-truists van ons land afgesloten geworden. Behalve de regie, die slechts een klein stuk verleggen woorden over gansch het Belgisch grondgebied beschouwd, verdeelen de heeren den koek lekkertjes onder elkander.

Welnu, d. koek — die goed gebakken en gesuikerd is — wordt de aald, rechtstreeks en onrechtstreeks. Rechtstreeks, waar het 't persoonlijk verbruik betreft. Onrechtstreeks, ja vooral onrechtstreeks, waar de hooge electriciteitsstarieven wegen op den kostenden prijs onzer produkten, in den handel zoowel als in de produktie.

Mijn vriend heeft dus gelijk als hij zegt, dat de regering daaraan spoedig een einde moet stellen. Hij vergist zich echter waar hij er steeds aan toevoegt, dat een stoute, doortastende economische politiek voldoende is om aan het fascisme den pas af te cnijden.

Daar had Spaak het bij het goede eind in zijn rede te Schaarbeek. Klarheid in de geesten brengen is op dit oogenblik zoo noodzakelijk als klaarheid te brengen in de economische verhoudingen. In beide domeinen hebben de crisis en haar nadering verwoestingen aangericht. 't Is op de twee fronten dat moet gestreden worden, alhoewel het niet te ontkennen valt dat een welvaartspolitiek het bijzonderste is.

Als wij op dit oogenblik zoo sterk staan om het voor het volk tegen het fascisme op te nemen is het, omdat de uitslagen der regeringssituatie goed zijn. Maar de voorwaarde opdat het nog beter zou worden is, dat de fascistische agitatie ophoude.

De stoute economische politiek moet den tijd hebben om uitslagen af te werpen en als intusschen aan de fascistische elementen vrij spel gelaten wordt dreigt de welvaart verloren te gaan samen met onze vrijheden.

Daarom herhalen wij: 't is op twee fronten dat dient gestreden te worden.

G. B.

De menselijke kant

van Mollison's heldenvlucht

De bescheiden Oceaanvlieger verklaart dat hij bevreesd was, maar den sprong waagde om er mede zijn brood te verdienen...

JIM MOLLISON

De aankomst op het vliegveld van Croydon van Jim Mollison. Lachend wijft de koene vlieger met het konijnenvoetje, dat hem als mascot op zijn gevaarlijke doch triomfante vlucht vergezelde.

Mollison's oceaanvlucht was een reukloze daad, die toch stuwende groeten moed en doorzettingsvermogen en bovendien van uitzonderende vliegkunst.

En daarbij moeten wij vaststellen, dat deze tocht van Jim Mollison plotzeling, dat de heele wereld duidelijk maakt, dat de regelmatige oceaanverbindingen niet zo heel ver in de toekomst meer ligt. Toen Lucky Lindbergh de eerste Oceaanvlucht maakte, bezat hij daarmee, dat het mogelijk was per vliegtuig van Amerika naar Europa te vliegen — de tocht van Jim Mollison bewijst, dat de Oceaan zeer klein geworden is voor een modern vliegtuig. Lindbergh zat meer dan twee dagen achtereen achter zijn stuurknuppel — Jim Mollison heeft de afstand van New Foundland tot Lon-

den ingekort tot dertien uur. Dit is geen belangrijke tijd meer voor een moderne machine, vooral als men er rekening mee houdt, dat de werkelijke Oceaanvlucht slechts tien uur geduurd heeft, want 's morgens te 6 uur passeerde Jim Mollison reeds de Iersche kust.

Mollison, die totaal uitgeput, uit de cockpit van zijn toestel moest geholpen worden, heeft reeds zijn derde oceaanvlucht achter den rug.

De eerste maal, op 18 en 19 Augustus 1932, vloog hij allen van Ierland naar New Brunswick. De tweede maal op 22 en 23 Juli 1933, was het in gezelschap van zijn vrouw dat hij van Penca (Wales) naar Bridgeport (Connecticut) vloog, zonder echter New York te kunnen bereiken.

(Zie vervolg blz. 2)

UIT DEN REXISTISCHEN VUILNISBAK

Hoe «Le pays réel», en «De nieuwe staat», ophitsende propaganda voeren en hun lezers bedriegen

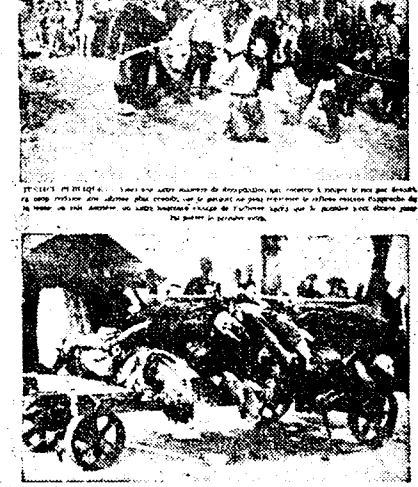
Deze foto's van terechtstellingen van misdadigers in China, dagteekenend uit het jaar 1904, worden het publiek opgedischt als verbeeldende:

«DE MARXISTISCHE GRUWELEN IN CHINA»

«Hoe de roode troepen door Moskou en op bevel der Sovjet recht plegen!»...

Les horreurs marxistes en Chine

Comment «es troupes rouges équipées et instruites par Moscou rendent justice

Een monsterachtig bedrog temeer op het actief van Rex. Bovenstaande afbeelding is de getrouwe weergave van een gansche pagina, verschenen in «Le Pays réel» van Oktober 11.

Zooda men zien kan, een bladzijde vol afgruiselijk verontreinigd, opengevoerd, afgekapt, hoedend, al gruwelen, die met groote titels en overloedige onderschriften, op rekening geschreven worden van Moskou!

Welnu, al deze foto's stellen terechtstellingen voor van misdadigers, zooda die in 1904 in China onder het keizerrijk plaats vonden.

De nauwekeurige betekenis en oorsprong dezer documenten, wordt ons ten andere verstrekt door de «Gazette van Gent», die daarover in haar nummer van Oktober het volgende laat verschijnen:

» DE ECHTE WAARHEID over deze foto's las men in de nummers van de «Gazette van Gent» van Zondag 25 September 1936 tot en met Zondag 25 Augustus 1935, toen wij de reisdrukken lieten verschijnen van M. F. NUYENS:

China in 1905-1908. Van Gent naar Tientsien langs de Zee.

» De lezers van de «Gazette van Gent» hebben daar ook spannende en al te levendige verslagen in gelezen over de terechtstellingen en martelingen die men aan verdraders en moordenaars voorbehield.

» De nota's waren vergezeld van enkele goed gelukte clichés, die op onze aanvraag door M. Pieters werden afgedrukt. Wij dachten er de artikelen mede op te luisteren. Daar zij echter te gruwelijk waren, besloot men ze niet te laten verschijnen.

» De foto's zijn nog steeds in ons bezit.

» M. Nuyens bezit tevens een foto-documentatie, waarbij de foto's op een vlase manier door Degrelle in 'n blad afgedrukt, maar klein bier zijn.

» Hoe heeft nu de Rex-leider het dubbel der foto's in zijn bezit gekregen? Werd hij valscheijk ingelicht?

» Wij kunnen geen antwoord geven, maar verlangen, zooda's altijd, de echte waarheid bekend te maken.

» Wij weten niet wat de marxisten voor het oogenblik in China uitvoeren, maar wat wij zeker zijn is, dat men in «Pays Réel», wetsens of onwetens valsche foto's liet verschijnen. Foto's die werden gekiekt ten tijde van het laatste groote Keizerrijk, in 1904... dus meer dan dertig jaar geleden. Daar geef ik mijn woord van eer op... en M. Degrelle?...

Tot dusver de «Gazette van Gent». Bets temeer werpt dit een schril licht op de schandelijke wijze, waarmede men Degrelle de historische waarheid verdraagt en het volk bedriegt. Met zulke middelen hoort hij te zegevieren! Met zulke middelen gaat het gansche rexistische avontuur zeker nog wat gaauer naar den vuilnisbak, waar men Degrelle thuisloort.

En dit tot op het einde van het jaar. En nu komt men plotseling deze uitdeeling stop te zetten. Het beheer der posterijen heeft Zaterdag bericht gekregen dat de massieve verspreiding van de Rex-bladen eindigt van 1 November af.

Wie weet welk groot belang de rexisten aan dit propagandamiddel hechten zal zich afvragen wat er den gang is.

En het antwoord ligt voor de hand: de fondsen beginnen te ontbreken. Inderdaad, men heeft berekend dat die verspreiding minstens 2 miljoen per maand kostte. De daartoe noodige

BARSTEN IN HET REX-FRONT

Daar komen er zeker nog meer!

Wij krijgen thans grappige vertoeningen in ons politiek leven. Rex en V. N. V., «Standaard» en «Nation belge» zien samengaan, dat is geen kleine aardigheid. De vernietigers van den «Belgie» met de verdedigers van het ene en onverdeelbare vaderland hand in hand verenigd, dat hebben wij nu al beleefd!

De «Nation belge» heeft zijn keus: daan: met Rex, en dus ook met het V. N. V. en tegen de regering!

Wij hebben als onze meening uitgesproken, dat dit verbond zijn hechtheid maar zal kunnen bewijzen, wanneer het in de dagelijkse politiek de praktische vraagstukken van den dag zal moeten oplossen. Of liever, daartegenover eens standpunt zal moeten innemen.

Binnenkort komt de militaire kwestie voor het Parlement. Het is al duidelijk, dat zeker klantele van Degrelle hem in de gaten houdt om 'e zien hoe hij zich zal gedragen tegenover de kwestie der landsverdediging. Hoe de Vlaamse Nationalisten zullen optreden, valt gemakkelijk te voorspellen. Blijkens de jongste interpellatie over de buitenlandse politiek houden zij geen rekening met de gewijzigde internationale verhoudingen en zullen al dus — in dit geval vrij logisch — hun antimilitaristische lijn voorttrekken. Men vergeet daarbij niet, dat manna als M. Leiridan en Ward Hermans, destijds verlaarden, het leger in België, als Belgische instelling en steun van den Staat, zoo zwak mogelijk te willen maken. Het was voor hem een middel als een ander tot aftakeling van den «Belgie».

Maar de Rexisten? Wat zullen de Belgische «patioten», die ze volgden in Vlaanderen vertellen, wanneer de Daye's en de Grünne's hier een niet-orthodoxe houding innemen?

Men krijgt al een voorsmaakje van de geschillen, die zullen onrijzen. Het Rex-front vertoont al langs één kant brede barsten.

Inderdaad, dezelfde «Nation belge», die veertien dagen geleden schreef, dat zij haar keus deed: met Rex tegen de regering, schreef de interpellatie over de buitenlandse politiek in de Kamer: «Spaak is een staatsman en heeft gulden woorden gesproken: de Rexisten hebben intengende monstachtige dingen verkondigd».

(Zie vervolg blz. 2)

HET SPAANSCH VOLKSLEGER.

Te Barcelona werd een militaire School voor militairen geopend, waar nieuwe onderofficieren, bestemd het Spaansche volksleger te leiden, gevormd worden.

Het zegerijk offensief der regeeringstroepen rond Madrid

HET VLEGVELD VAN SEVILLA VERNIELD

VOORUITGANG OP TALRIJKE FRONTEN

UIT MADRID:

De vooruitgang der republikeinse troepen ten zuiden van de hoofdstad, strekt zich uit over een front van 30 km. en op een diepte van 6 km. op den rechter- en 15 km. op den linker-vleugel.

Het hoofddoel van den aanval was het dorp Torrejon de la Calzada, dat in de handen van de republikeinen is gevallen.

In den sektor van Sesena zijn de republikeinen meester van het spoorwegstation, zoodat de pantserreinen onbelemmerd van Madrid naar Aranjuez kunnen rijden.

Rondom Oviedo zetten de Asturische mijnwerkers hun aanvallen voort.

Zij gingen vooruit bij San Caludio. De regeeringstroepen bevinden zich voor de poorten van Grado en hebben snijden zij de verbinding of oellaol Puerto Ventana aangevallen. Aldus snijden zij de verbinding af tusschen de provincies Asturie en Leon, evenals den aanvoer voor de rebellen.

De Katalaansche militie hebben

nieuwe strategische punten bezet en bevinden zich op 2 km. van Terruel. Zij richten thans hun aanvallen op Albaracin, waar 200 fascistische genesvel zijn.

De Katalaansche artillerie heeft den vijand op den vlucht gedreven in den sektor van Almudevar.

GROOTE BEDRIJFVIGHEID DER REPUBLIKEINSE LUCHTMACHT

De republikeinse luchtmacht heeft tweemaal het vliegveld van Sevilla gebombardeerd. Vier loodsen en het algemeene hoofdkwartier van de vliegers werden in brand geschooten.

Talrijke vliegtuigen moeten vernield zijn. Ook het vliegveld van Talavera werd gebombardeerd, waar zich een twintigtal jachtvliegtuigen bevonden, die waarschijnlijk ernstig beschadigd werden.

Te Salamanca zijn verscheidene dromotorische toestellen in brand geschooten. Boven Navalcarnero werden er twee neergehaald.

UIT BURGOS:

(Zie verder blz. 5)

UIT HET HITLER-PARADIJS.

De verplichte arbeidsdienst op het land: Soldaten van den Arbeid aan het aardappelrooien. Göring's vierjarig plan: gaat in vervulling, arbeid wordt meer dan ooit gemilitariseerd. Dat brengt in tijd van oorlog dadelijk alle weerbare mannen onder de wapens en men kan deze tot zoover gemilitariseerde arbeiders gemakkelijk met afval in leuen houden.

DE DEEMSTERING VAN HET REXISME

DE KOSTELOOZE VERSPREIDING VAN DE REX-BLADEN STOPGEZET

Het loopt spaak met Mr. Degrelle en zijn travanten. Na zijn flakso van 25 Oktober had onze führer aangekondigd dat op Allerheiligen niet minder dan 8 rexistische meetings zouden plaats vinden.

Deze meetings zijn eenvoudig van de agenda geschrapt.

Dat is een.

Maar er is nog wat anders. Men weet dat de «Pourri Réel» en «De Nieuwe Staat» kosteloos werden uitgedeeld in verschillende streken van het land. In Vlaanderen namelijk en in het Luikse moest welk een nummer kosteloos worden afgeleverd

gelden konden onmogelijk voorkomen van de normale inkomsten van verkoop en publiciteit der bladen.

Achter Rex schuilen dus dikke geldschietters.

Beginnen deze geldschietters eindelijk klaar te zien? Hebben zij vastgesteld dat de would-be diktator een poesjel is? Kortom, hebben zij wat men in den volksmond noemt water en gas afgesneden? De toekomst zal het ons leeren.

Wat er van zij, de kosteloze verspreiding is afgeschaft. Na het flakso van vierden Zondag is dit de tweede aflocht. En dit zal daarbij niet blijven.

Links en Rechts

IN 'T OFFENSIEF

Een volk van democratie gaat door het land. Dat danken we aan meneer Degrelle en zijn trawanten. Dat zijn dien zwelendsche schied leeren onze vrijheden te hebben bedroefd. Als hij in zijn herenboezem kon nog ook maar enigszins den werklamp horen kan van wat in 't land op dit ogenblik gaande is, dan zal hij er zich rekenschap van geven, dat tegen zijn boze plannen thans een dam is opgevallen, waar Rex niet over geraakt.

Elke leugen, elk bedrog, elke gemeenschap waaraan hij en zijn zijns zich dagelijks schuldig maken, is nu nog slechts koren op den molen van de democratie.

Tot hij wordt weggevaagd! Want het zijn niet langer de door hem gelasterde, verdachte en gemaakte en bedreigde politieke mannen, die zich tegen hem tweestellen. Het zijn zelfs niet eens nog alleen de politieke middelen, die zijn aanvallen afweren. Er is een groot offensief tegen hem ingezet. En dit offensief wordt niet slechts gevoerd door de regering, bijgestaan door de drie grote politieke partijen. Dit offensief is als 't ware opgevoerd uit al de klassen en standen van de Belgische bevolking zelf en heeft zich thans onweerstaanbaar in beweging gezet.

Er gaat een wolkroep door het land, die overal werklamp vindt in de geesten der arbeiders, gelijk in dezen der burgers. Het is de oude menschelelike roep der vrijheid, gesteund algeheel op het onverwachte in slinklof gevoel van zelfbehoud en het even onverdelgbaar begrip van het menschenrecht, door de democratie op de tirannie en de autokratie bevochten.

Moderne vrije volken kan men slechts in boeien slaan, door verrassingen en geweld. Nieuwe slaven kunnen slechts geboren worden uit menschen, die door terreur bang gemaakt en overrompeld, met lamheid worden geslagen.

We moeten de benide van Degrelle dankbaar zijn, dat zij in haar drieën onbezonnenheid zoo voortvarend en geweldig is tekeer gegaan, dat zij zoo dwaas en zoo schaamteloos gedonderd en gedreigd heeft, dat zij even bombastisch als onnoozel voorspel heeft wat het lot der vrije menschen zou wees; zij, indien men haar vrij spel had gelaten.

Indien het was dat meneer Degrelle slechts een bespottelijke kopie van 't diktator is, dan is het even waar, dat ons land voor geen diktator, noch 't echte, noch 't imitatie, rijp is.

Al 't goede dat op sociaal en economisch gebied, door de regering voor nationale heropbouw in de laatste twee jaar verwezenlijkt werd, is dankbaar door de overgrote meerderheid van het volk erkend geworden. En de hoop in het verzuimen in de toekomstige verwezenlijkingen der regering, bij het volk gewekt, zijn om zoo te zeggen veelbaer geweest. Opdat dit duidelijk zou worden, is het echter noodig geweest, dat plotseling deze dankbaarheid, deze hoop en dit vertrouwen werden bedreigd.

Zoo gaat het met het menschelelike geluk, waarvan men zich eerst ten volle bewust wordt wanneer het gevaar loept.

Vandaar, dat nauwelijks een signaal noodig was, om gansch de bevolking, paraat te doen staan tegen het gekamoufleurde fascisme van Rex en V. N. V.

Wie de manifestaties tegen Rex en V. N. V. overal in het land ingezet, volgt, van de ministerieel toezicht tot de grote volksvergaderingen, van de voordrachten in intellectuele middelen tot de arbeidersbijeenkomsten van alle politieke kleur, moet er zich rekenschap van geven, dat met de definitieve opruiming der anti-demokratische samenzweringen werd aangevangen.

Het komt er thans op aan dit niet slechts tot te houden, maar met verduidelijde verenigde krachten voort te zetten.

Het komt er ook op aan voorbereiden op nieuw komediespel van de rexisten, en voor zoolang het monsterbond nog duurt, van hun lansknechten de Vlaamsch-nationalisten. Dit nieuw komediespel is ten andere reeds begonnen. De wolven en de leeuwen hebben reeds hun poelen in 't meel gestoken, met het doel zich voor schapen te doen doorgeven; in dit geval schapen die er vooral niet willen van verdacht worden fascistisch en diktatoriale doeleinden na te streven. Doch Roodkapje heeft te veel geleerd om daar de dupe van te worden.

V. N. V.

BELGISCHE SCHILDERS DIE IN NEDERLAND WERKTEN

De Nederlandsch-Belgische vereniging Meridialis V richt van 10 tot 20 November, in de kunstzaal Toison d'Or, te Brussel, een tentoonstelling in van Belgische schilders, die in Nederland hebben gewerkt.

Er zal werk zijn van een 30-tal schilders, waaronder er zijn die tot de belangrijkste van de Belgische schilderswereld behooren, o.a. Frits van den Bergh, Permeke, Gust Desmet, Edgar Tjijgat, enz.

NOBELPRIJS VOOR MEDICIJNEN

De Nobelprijs voor medicijnen en physiologie wordt dit jaar verdeeld tusschen den Engelschen geleerde Henry Hallet Dale en den Oostenrijkschen professor Loewi uit Graz.

Henry Hallet Dale maakt sinds 1927 deel uit van de Algemeene Medische Raad in Engeland, en werd in 1925 benoemd tot sekretaris van de Koninklijke Maatschappij voor Geneeskunde. Thans is hij nog bestuurder van het nationaal Instituut voor medisch onderzoek te Hampstead. Hij is thans 51 jaar oud.

Prof. Otto Loewi is professor in de pharmacie te Praag. Naar hem werd het verschijnsel genoemd, dat de pupillen der ogen, bij onvoldoende werking der alvleschierlijk uitzet, na inruddeling van adrenaline.

Beide professoren ontdekten na elkaar — prof. Loewi het eerst — dat senuwstoffen door chemische stoffen worden overgebracht.

Prof. Loewi is thans 53 jaar oud.

KREDIETBANK voor Handel en Nijverheid

Geldbeleggingen op zicht en op termijn. Bewaaring van beurseffecten. Verhuur van brandkasten.

«DE STRAAT VAN DE VISSCHENDE KAT»

Yolande Foldes is de jonge Hongaarsche schrijfster, waarvan we voor enkele dagen een portret publiceerden, met de melding dat zij onoverwinnelijk den Internationalen Prijs voor Literatuur had gekregen, waardoor zij met haar roman «La rue du chat qui pêche» niet slechts een prijs van 2000 pond won, maar ook op slag wereldbekend is geworden.

Yolande Foldes, heeft de stof voor haar roman «La rue du chat qui pêche» (De straat van de visschende kat) verzameld, in de Parijse straat van dien naam, gelegen in het quartier Latin, waar ze enkele jaren heeft geleefd.

In het blad «Paris-Midi» vertelt ze daar thans een ander over. Toen ze te Parijs aankwam had ze 300 francs op zak, om haar kosteloos maandelijks overgevoerd. Het eerste wat ze deed was een agent den voor haar het Quartier latin vragen. Voor een kamer kon ze 100 francs per maand uittrekken. Na een dag zoeken vond ze er een in de Rue du Chat qui pêche, maar de prijs ging haar budget te boven. Drie jaar heeft ze er niet meer gewoond. Ze deed van alles in fabrieken of als dienstbode en les gevend in Duitsch en Hongaarsch. Elken avond bezocht ze de Sorbonne; bij de faculteit der Letteren was ze ingeschreven, en daarna werkte ze op de kamer tot 's nachts een uur. Tien uur handen- en hersenarbeid per etmaal schrikten haar niet af. Ze doorleefde er een gelukkig tijd tusschen van dit mengelmoe van rassen, allen arme stakkers. Den prijs gewonnen te hebben schrijft ze de eerste praktische ervaringen van de straat toe, dien ze op haar roman overdroeg.

Deze dagen was het 100 jaar geleden dat John Macadam, de constructeur van het nog heden zijn naam dragende wegdek, werd geboren. In een herdenkingsrede heeft de Engelsche minister voor verkeerswezen, Hore Belisha, gememoreerd wat Engeland aan Macadam te danken heeft gehad, die niet alleen de uitvinder is geweest van een nog nooit overtroffen procédé, maar die van wegeaangeleend een studie had gemaakt waarvan spreker en zijn technische ambtenaren nog alle dagen profiteren.

Macadam was ook de eerste die gezeven heeft op de noodzakelijkheid van een afzonderlijk departement van transportwegen.

JOHN MACADAM

Deze dagen was het 100 jaar geleden dat John Macadam, de constructeur van het nog heden zijn naam dragende wegdek, werd geboren. In een herdenkingsrede heeft de Engelsche minister voor verkeerswezen, Hore Belisha, gememoreerd wat Engeland aan Macadam te danken heeft gehad, die niet alleen de uitvinder is geweest van een nog nooit overtroffen procédé, maar die van wegeaangeleend een studie had gemaakt waarvan spreker en zijn technische ambtenaren nog alle dagen profiteren.

Macadam was ook de eerste die gezeven heeft op de noodzakelijkheid van een afzonderlijk departement van transportwegen.

GRIMLACHJES

MOEILIJKE OPDRACHT

In een circus trad een nabootser van diegenen die ons het bekende keltische toespreek tot het publiek eindigde hij met de woorden:

— En nu, dames en heeren, zal ik u getrouw de stemmen van de dieren, die u het liefst zijn, nabootsen.

Daarop vraagt hij aan een heer in de stal:

— Vertel u me eens, welk dier is uw lievelingsdier?

— De man denkt kramphachtig na en eindiglijk komt er uit:

— Gerooide paling...

DE MENSCHELIJKE KANT VAN MOLLISON'S HELDENVLUCHT

(Zie begin blz. 1)

Nog geen enkel vlieger heeft, zoals hij driemaal den Atlantischen Oceaan overvlogen.

Voordat Mollison uit New York vertrok, heeft hij nog een praatje gemaakt met een verslaggever van de Daily Express, waaruit onder meer blijkt, hoe ook deze «heldendaad» een zeer menschelelike kant heeft. Mollison had schrik en wagde den tocht omdat hij geld moest verdienen en wel niet anders handelen kon. In zijn interview te New York zeide hij dan ook maar openhartig heelmaal geen held te zijn en ook liever gezellig in een hotel te zitten dan alleen te zijn met den Oceaan en de sterren. Hij is echter vlieger en daarom hij niet over den Oceaan vliegen en — als dat goed was gegaan — een aanslag doen op het rekord Londen—Kaapstad. In zijn vliegvlug zou hij wat cognac meeneemen, dat leidt de gedachten wat af.

Van de gevaren van zijn tocht in dezen tijd van het jaar was Jim zich wel bewust. Hij vreesde vooral de afzetting op de vleugels en zoo daarom trachten op grote hoogte te vliegen.

Voor zijn vertrek kreeg Mollison een telegram van Amy Mollison, zijn vrouw van wie hij sinds eenigen tijd gescheiden leeft, om hem geluk te wenschen.

Mevrouw Johnson ligt nog altijd aan de gevolgen van het ongeluk, haar onlangs overkomen. Haar arm, die toen ontworst is, doet haar nog veel pijn en haar zenuwen zijn deertlijk in de war. Zij maakte zich over Mollison's tocht zeer ongerust en heeft op advies van haar geneesheer Londen verlaten.

Buitenlandsche kroniek

Na de rede van Göring

We hebben omstandig de rede van Göring (minister-president, voorzitter van den Rijksdag, luchtvaartminister, diktator van het 4 jarenplan, enzovoort, enzovoort) in ons blad weer gegeven.

Deze dikke nazi-leider sprak in het Sportpaleis te Berlijn om de Duitschers mee te delen, dat binnen vier jaar het aardse paradijs zal zijn verwezenlijkt, maar dat intusschen droog brood het beste voedsel is. Hij voegde er aan toe, dat er geen sprake is van loonopslag voor de arbeiders en dat er nog minder sprake is van werkstakingen. De chikanen zullen in de kast vliegen. Orde (dit is slafelijke onderwerping) wordt en honger lijden! En de grootste, dikke kumulaard van Duitsland oogste een formidabel succes met mee te delen, dat hij zelf 10 kilo is vermagerd.

De «Manchester Guardian» zal weer eens kunnen schrijven, dat de mentaliteit van het Duitse volk, dat dergelijke idiotie en doltzinige redevoeringen toelicht, er een is om van de wanhoop.

Maar Göring heeft nog meer gezegd. In onze kroniek van gisteren hebben wij er reeds de aandacht op gevestigd. Met de brutaliteit en lomphed, die hem eigen is, deed hij een aanval in regel tegen Engeland.

Von Ribbentrop is zoo pas te Londen. Hij stak onmiddellijk een speech af en... beging een flater.

Göring spreekt te Berlijn en Engeland wordt voor de tweede maal ontstemd op een paar dagen tijd.

We schreven gisteren, dat het interessant zou zijn de reacties van Göring's offensief in de Britsche officiële middelen na te gaan.

We moesten niet lang wachten om een reactie te hebben. Het groote conservatieve blad de «Times» begint er mee en het doet het in termen, die allesbathale zacht zijn.

De lezer herinnert zich, dat Göring het had over de gestolen koloniën en het gestolen goud.

Als de Engelschen iets dergelijks hooren, worden ze urewelijk. Op dit «pluatsje» zijn ze bijzonder kittelachtig.

«De uitbarsting van Göring over de gestolen koloniën en over gestolen goud», schrijft de «Times», is ZOO GROF BEDRIEGLIJK, dat zij er toe bestemd is de hinderpalen, die overstemming tusschen zijn land en Engeland in den weg staan, te doen toenemen.

En verder:

«De cijfers, waarop Göring zijn betoog steunt, zijn VOLKOMEN ONJUIST».

Ook nog dit:

«Duitsland zou bereid zijn, aldus vervolgde Göring, grondstoffen met goud te betalen, maar dit is eveneens onjuist. Iedereen weet echter, dat het DUITSE BEDRAG VAN DE HERSTELTAALINGEN DOOR DUITSLAND VERSCHULDIGD LAGER IS DAN HET BEDRAG, DAT

DUITSLAND VAN AMERIKA EN ENGELAND HEFT GELEEND».

De Times herinnert er ten slotte ook aan, dat de «ongelukkige oorlog», waarvan Göring sprak, niet door Engeland begonnen, noch door dit land is gevoerd.

Met andere woorden: Göring is een grove bedrieger, hij geeft valsche cijfers en liegt, waar hij spreekt van gestolen goud.

Men moet nu weten, dat de fmeuze rede van Göring door geheel Duitsland zal worden verspreid. De «code aan den grooten honger» moet iedereen kennen.

Maar dat is geen gelukkige introductie voor den nieuwen Duitse ambassadeur, merkt de Times op.

BARSTEN IN HET REX-FRONT

(Zie begin blz. 1)

Degrelle zal dat moeten rechtzetten. Maar kan dit wel? Moet het niet spoedig blijken, dat dit verbond, waardoor de «leiders» aan beide kanten, alles onder hun hoedje willen vangen, aan innerlijke tegenstrijdigheden zal uiteenspaten?

Wij kunnen het schouwspel met plezierke belangstelling gadeslaan. Intusschen heeft Spaak inderdaad zeer goed gesproken.

Hij handhaaft de beginselen, maar hij heeft ook oog voor actuele verhoudingen, welke meer dan ooit aan ons land gereserveerde voorzichtigheid voorschrijven.

Het is niet waar, dat Nederland of de Noorsche staten, hun volkenbondsverplichtingen zouden beperkt hebben. Zij hebben er alleen maar over uitgesproken of de voorwaarden waarin zij die verplichtingen op zich namen, nog in voldoende mate aanwezig zijn.

Die verklaring deden zij met het oog op een noodige nadere precisering van die Volkenbondsverplichtingen.

Minister Spaak heeft met zoovele woorden in het Parlement haast hetzelfde gezegd. En ook op het kongres!

Maar dit raakt gemeens de beginselen, zoals «De Standaard» het zou willen voorstellen.

Een verklaring, betreffende de beperkingen van die verplichtingen zou juist de gevaarlijkste dubbelzinnigheid over de principieele oriëntering onder politiek brengen.

Voor zoover het den twijfel over de interpretatie der artikelen reldt, is dat door den Belgischen minister gezegd. Nederland heeft zich, evenmin als de Scandinaven «in geen deele les-gemaakt van zijn volkenbondsverplichtingen». Integendeel, is juist op den Noorscheen dag, verleden week, door de Ministers van de Noorsche staten, trouw aan het Handvest betuigd.

België volgt hier juist het goede voorbeeld.

Dat er wat haptert aan de toepassing van het Handvest, weten wij wel. Maar indien er een initiatief van onzen twintigste dient genomen te worden, dan is het juist, dat wij voor de kortdane en konsekwente toepassing van het pakt moeten opkomen.

Onze veiligheid is te dien prijze!

DUITSLAND VAN AMERIKA EN ENGELAND HEFT GELEEND».

De Times herinnert er ten slotte ook aan, dat de «ongelukkige oorlog», waarvan Göring sprak, niet door Engeland begonnen, noch door dit land is gevoerd.

Met andere woorden: Göring is een grove bedrieger, hij geeft valsche cijfers en liegt, waar hij spreekt van gestolen goud.

Men moet nu weten, dat de fmeuze rede van Göring door geheel Duitsland zal worden verspreid. De «code aan den grooten honger» moet iedereen kennen.

Maar dat is geen gelukkige introductie voor den nieuwen Duitse ambassadeur, merkt de Times op.

Maar kan dit wel? Moet het niet spoedig blijken, dat dit verbond, waardoor de «leiders» aan beide kanten, alles onder hun hoedje willen vangen, aan innerlijke tegenstrijdigheden zal uiteenspaten?

Wij kunnen het schouwspel met plezierke belangstelling gadeslaan. Intusschen heeft Spaak inderdaad zeer goed gesproken.

Brusselsche kroniek

De taaltoestanden in de hoofdstad

We hebben hier reeds vele kronieken gewijd aan de taaltoestanden in het Brusselsche. We hebben grondig onderzocht welke de toekomst zou zijn van de Vlaamsche taal in Groot-Brussel. We hebben bevestigd dat — mits de democratie zich kan handhaven — het Vlaamsch onoverstaanbaar zijn natuurlijke plaats zou innemen... overal. En we namen de gelegenheid te baat om de Vlaamingen die naar Rex of V.N.V. zouden loopen, te wijzen dat, indien de Vlaamsche beweging aldus onder de democraten is kunnen groot worden, zij ook alleen onder een regime van volledige vrijheid tot haar volle ontplooiing kan komen.

Over de toekomst van het Vlaamsch te Brussel, krijgen we thans een gezamenlijk van de meest onderzochte zijde, dat volkomen onze eigen beweringen bevestigt.

Ziehier wat de h. Bovesse, huidige minister van Justitie, antwoorde aan een Waalsch blad, op een enkelt over de vraag of het Vlaamsch te Brussel zou verdwijnen:

«Ik trek een scherpe lijn tusschen de politieke en taalvraagstukken. De Brusselsche burger zal Nederlanders leeren, omdat zij weet, dat een te groot aantal Vlaamingen naar hun eigen kultuur willen leven. Het zal dan ook noodig zijn, dat zij, die zich in het centrum bevinden, een krachtinspanning doen. Het voordeel, dat de maat van de menschelelike daden is, zal hen daartoe aanzetten. Velen zullen het ook doen in een hooger, nationaal belang».

De Brussel zal er een elite zijn. De niet-Nederlandsch machtig zal wezen. Maar ik denk ook, dat meer en meer, in België, de groote massa Fransch zal kennen, ter wille van den voorrang welke die taal in internationaal en cultureel opzicht heeft.

Ik zie in Wallonië ook tal van intellectueelen Nederlandsch leeren, die het Nederlandsch machtig zal wezen. Maar ik denk ook, dat meer en meer, in België, de groote massa Fransch zal kennen, ter wille van den voorrang welke die taal in internationaal en cultureel opzicht heeft.

Dit verschuifsel zal nog meer te Brussel worden waargenomen, waar zich de culturele tweedigheid «voordoe».

Olle drief boven. We moeten dus niet wanhopig; er zal een tijd komen dat de Belgen weer bij zullen geven van gezond verstand.

Een nieuwe Roemeense perswet

Naar het Italiaansche Stefani-agentschap uit Boekarest meldt, zal 15 November bij het parlement een nieuwe perswet worden ingediend, die de organisatie van de journalisten en de organen van toezicht op de pers zal inrichten naar Italiaansche voorbeeld.

«ELCKERLYC», VI-kath. weekblad, schrijft als besluit van een artikel over «Een slechte daad tegenover Vlaanderen» — en waarmee het akkoord Rex-V.N.V. wordt bedooft — het volgende:

«Maar NORMALE MEZEZEGGEN-SCHAP van het volk is daardoor alermest verzekerd WANNEER, zoals in Duitsland onder Hitler, ENMAAL alle PARTIJEN ZIJN ONTBONDEN EN SLECHTS EN PARTIJ ALMACHTIG HEERSCHT».

«DAT V.N.V. EN REX ONZIGZELF DUIDELIJK VERKIAREN OF ZE JA DAN NIET HET DEMOKRATISCH PARTIJEN-SYSTEEM AANVAARDEN. OP ZE NAAST ZICH OOK ANDERE PARTIJEN ZULLEN DULDEN».

«Van het antwoord zal afhangen of we het optimisme van den h. Delwaide zullen deelen».

Klaarheid is gewenscht, zowel voor

In ons blad van Dinsdag 3 November vangen we aan met de publicatie van een korte reeks zeer belangwekkende en mooi geïllustreerde artikelen

door PAUL RUSCART:

HOE ZAL DE PARIJSCHERE WERELDTENTOONSTELLING VAN 1937 ER UITZIEN?

Uit de Pers

Een vaststelling! Stortbad a.u.b!

«LA DERNIERE HEURE» schrijft dat zich deze week een voorspelling verwezenlijkt die ze vóór korten tijd heeft gedaan, namelijk: dat de kommunisten armen van Rex-V.N.V. zijn gevallen.

En het blad stelt vast dat dit gebeuren bij de stemming in de Kamer tegen het vertrouwen in de regering. Waren dus de kleriko-rexisten-frontisten machtig genoeg geweest, met de hulp der kommunisten, dan hadden zij de arm van Hitler aan het bewind gebracht.

«HET VOLK-DE TIJD», onder hoofding: «Een raar mengelmoe», schrijft: «Toen Donderdag in de Kamer gestemd werd over het vertrouwen in de regering, stemden tegen haar kommunisten, rexisten en Vlaamsch-nationalisten».

«Deze laatste waren niet op hun plaats in dat gezelschap. Dat rexisten en kommunisten samen tegen de regering stemmen, dat begripen w. Ze zijn in hun rol van afbrekers».

«Maar wie Vlaamsch-nationalisten hooren daar niet meer bij. Ze hebben gezegd dat ze democratisch zijn en dat ze uit hun isolement willen treden. Ze moeten den rug toekeren aan de Franckijonen van Rex en aan de Moskovieten, en er niet samen dezelfde stemming mee uitbrengen».

De maskers moeten vallen, konfraters!

Een de maskers vallen

De kumulaard-vuurkruiser-avonturier van DE GENTENAAR laat zijn masker vallen.

We zijn geen lezer van «DE NIEUWE STAAT». Maar het toeval wil dat, ons de Maandags «De Gentenaar» kosteloos ontvangt, ook nu gister. Zaterdag «De Nieuwe Staat» kosteloos werd gestuurd.

Kurieuze samenkomsten! De Gentenaar — «De Nieuwe Staat», beide z.g. verdedigers van den handelsrijke middenstand, maar wel Vlaamsch-nationalisten en Sport, een van Volksgezondheid en Korporaties, 5. Aan het hoofd van het Vlaamsch zover de Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 6. Aan het hoofd van Eupen en Malmédy, een Kommissaris; 7. De Burgemeesters zover de Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 8. Provincieraaden en de syndikale raaden worden afgeschaft; ook het Parlement; 9. Alle partijen en de syndikale raaden worden afgeschaft; ook het Parlement; 10. Opzegging van alle arbeidsverdragen; 11. Beteugeling der pers; 12. Handhaving van de munitiewaarde; 13. Staatscontrole over Banken en over Spoorwegen; 14. Opzegging van alle arbeidsverdragen; 15. Uittreding van België uit den Volkenbond; 16. Punt 17. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 17. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 18. Punt 18. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 19. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 20. Punt 20. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 21. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 22. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 23. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 24. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 25. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 26. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 27. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 28. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 29. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 30. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 31. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 32. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 33. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 34. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 35. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 36. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 37. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 38. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 39. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 40. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 41. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 42. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 43. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 44. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 45. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 46. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 47. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 48. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 49. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 50. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 51. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 52. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 53. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 54. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 55. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 56. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 57. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 58. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 59. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 60. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 61. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 62. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 63. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 64. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 65. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 66. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 67. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 68. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 69. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 70. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 71. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 72. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 73. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 74. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 75. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 76. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 77. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 78. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 79. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 80. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 81. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 82. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 83. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 84. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 85. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 86. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 87. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 88. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 89. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 90. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 91. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 92. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 93. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 94. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 95. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 96. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 97. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 98. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 99. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 100. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 101. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 102. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 103. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 104. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 105. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 106. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 107. De Vlaamsche taal en staan: hetzelfde voor Wallonië; 108. De Vlaamsche taal en sta

TER ZIJDE VAN DE POLITIEK

Aanteekeningen van een toeschouwer

De groote vergaderingen in de Kamer, voor een toeschouwer althans, zijn deze, waarop men verwacht dat er zal «gevochten» worden. Op zulke dagen stroomt het publiek naar de Weststraat. Tegenwoordig is er altijd wel een stroom van toeschouwers, die bijna zeker zijn van een spektakel te kunnen bijwonen.

Indertijd, de parlementaire atmosfeer is vergiftigd, indien de oppositie opzettelijk naar de vergadering kwam om uit te dalen, zou zij het niet anders kunnen doen.

En degenen die sedert jaar en dag het parlementaire leven als toeschouwer volgen, zullen zeggen, dat er geen incidenten is voorbijgegaan, maar men zal u hettige tooneelen vertellen, waar zelfs kamerleden spuwden, waar met boeken, en één enkele keer ook met knippen werd gegooid. Maar diezelfde mensen zullen zich herinneren dat zulke onoverwinnelijke arbeiders ontzettend veel heeft gedaan, en Heyman staat recht om te spreken, en van de banken der oppositie schiet men uit: Slaaf, naaper, lafard, zonder dat er daarvoor een aanleiding bestaat. Een ja, wij willen geen namen noemen — dat werkelijk niet bogen kan — een zeer diep verstand, sprak recht en met vooruitgevochten borst, roept hij iets van «primair».

Een enkel incident af en toe kan de atmosfeer van de Kamer verlevendigen; maar thans is het werkelijk niet meer mogelijk nog een minuut te spreken, zonder zich van den eeren of den anderen kant te hooren verneemen.

Het is wel zondig dat de partijen die beweren te willen onraken van de «politieke partijen», juist een partipolitiek voeren die alle anders-

denkenden als honden wil doen doorgaan. Rexisten en Vlaamsche Nationalisten, en zelfs de eerlijksten onder deze laatste, laten zich meeslepen tot de meest brutale vervolgen, alsof menschen die tot andere partijen behoorden geen menschen meer waren.

Het is klaar, dat er daar verandering moet aan komen, wil men weldra geen erger incidenten hebben te betreuen.

Vermits de oppositie dit spelletje van de ongelukkigste scheldpartijen heeft gekozen om zich te doen gelden, moet de meerderheid, die toch niet wil meehelpen aan het vernietigen van onze instellingen en van het parlement in het bijzonder, trachten geen vat meer te geven op de uitdagingen. Tegenover de hysterische haat waarvan zekere leden der Kamer blijk geven tegenover andersdenkenden, mag niet langer antwoord worden met dezelfde hysterische scheldwoede, zooniet bekomen de fascisten van zij verlangen; debatten die niets anders zijn dan woelige spektakels, zonder dat er ernstig werk wordt geleverd. Men denkt daarbij aan de menschen uit de regering, die toch, wat men er ook van denke, zonder rust werken, zoals er nooit in een regering is geweest, en die nu halve dagen lang nutteloos en onnuttig scheldpartijen moeten bijwonen in plaats van positief werk te verrichten.

De voorzitter, Huysmans, heeft tegenover deze toestand een methode gesteld van «den storm te laten voorbijgaan». Dit zal waarschijnlijk niet helpen; hijzelf moest al herhaaldelijk dreigen maatregelen te zullen nemen. De oppositie die opzettelijk incidenten uitlokt, zal den storm niet laten luwen, indien niet streng het reglement wordt toegepast. De meerderheid met den voorzitter samen, moet zich teweer stellen om aan het parlement een minimum van zedelijk gehalte terug te geven. Het wil ons voorkomen, dat er alleen zal dienen opgetreden te worden tegen degenen waarvan de «fond» werkelijk niet bijster diep is: men hoeft maar eenige van de scheldpartijen bij te wonen, om in te zien dat zij werkelijk door de minst belangrijke elementen worden uitgedrukt, die in deze spektakeltooneelen een verzoediging vinden voor hun minderwaardigheid.

Tragische redding bij Zeebrugge

EEN SCHEEPSJONGEN OVER BOORD

De sloep Z 69, toebehoorende aan de maatschappij «Aurora», schipper René Balle, wonde op 10 oktober 1936, op de Oosterschelde, op vijftien mijlen van Zeebrugge was Oscar Janssens aan het roer in de kajuit welke op 7 of 8 meter van het achtersteven is.

Op een gegeven oogenblik kwam Janssens, 16 jaar, zijn zoon, uit de machienkamer, om naar het achtersteven van het schip te gaan.

De vader hoorde opeens een geroep en zag zijn zoon in de zee spartelen. Oscar Janssens deed onmiddellijk de zee zwaaien.

Na 20 minuten vruchteloze pogingen gelukte men er in den sloop, die reeds geen teken meer van leven gaf, uit het water te halen.

De visschers gaven de noodige zorgen aan den drenkeling, terwijl de heer Voet ter plaatse kwam.

Zoo geen ontwikkelingen zich voordoen zal de jonge gered zijn.

Het gezinsdrama te Houthulst

De heeren van het parket van Veurne bepalen zich eerst naar het huis der misdaad waar ze de gewone vaststelling deden.

De vrouw welke reeds naar de rijkswacht van Klerken was overgebracht werd aan een streng onderzoek onderworpen. Hare beide kindertjes, alsook de geburen, verklaren van den twist niets gehoord te hebben. De wetsdokter uit Veurne deed de lijkschouwing. De rechterlijke brigade van Gent werd van het gebeuren op de hoogte gebracht.

Ook is men tot de reconstructie der misdaad overgegaan.

Er zijn personen die het drama aan een andere drijfveer dan twist toeschrijven.

Sedert vele maanden liet de verstandhouding te wenschen over in het gezin A. Schollaert-Devever, tengevolge van het gedrag van den man.

De wapendiefstal door fascisten te Luik

HET AANHOUDINGSMANDAAT VAN ZEVEN LEGIOENMANNEN BEKRACHTIGD

De Raadkamer te Luik heeft het bevel tot aanhouding voor een maand bekrachtigd van Emile Grissay, Roland Soula, Raymond Leloup, Felix Laf-franchi, Marcel Bruyère, Marcel Scheffer en Paul Behren, de zeven legioenmannen, die in het Wapenmuseum te Luik vervolgden gesneken stelen.

EEN NIEUWE AANHOUDING

Zaterdagmorgen is de rechterlijke brigade van Luik in verband met de wapendiefstal in het Luiksche museum, overgegaan tot de aanhouding van een achttien verdachte. De fascistische benedictijder Grisee had inderdaad tijdens een onderzoek verklaard twee revolvers te hebben overgedragen aan zekeren Jozef Alken, Kanadeesch onderdaan wonende te Seraing. Laatstgenoemde werd dan ook opgesloten.

Gevaarlijke uitdagers van het Legioen blijven in hechtenis

Zaterdag zijn voor de raadkamer te Brussel Georges Danloy en Paul Tydgat verschenen, althans aangehouden, wegens de zaak van de fleschen ammoniak, die Zondag j.l. in het Nationaal Legioen werden uitgedeeld in verband met de rex-betoging.

De raadkamer heeft de aanhoudingsmandaten voor een maand bekrachtigd.

ZES VRIENDEN VAN EDGAR ANDRÉ UIT DEN WERELDOORLOG STRIJDEN VOOR ZIJN LEVEN

door X. Y. Z.

EDGAR ANDRÉ

In de kazerne, op het exercitieterrein en later in de loopgraven van Gallié, waren de zeven soldaten van het Duitse leger vrienden geworden. Ze hadden elkaar al die jaren geholpen, samen vele gevaren getrotseerd en bijna dagelijks den dood in de oogen gezien, zoodat hun vriendschap onbreukbaar was geworden.

Toen de oorlog voorbij was, namen de zeven soldaten hun burgerlijk bestaan weer op. Het vredesverdrag bracht groote veranderingen in de Europeesche landkaart. Van de zeven soldaten van het Duitse leger, werden zes voortaan Fransche staatsburgers. Het rouwloos, dat jarenlang aan het standbeeld van de stad Straatsburg op de Place de la Concorde had gehangen, werd een Elzas-Lotharinger werd weer Fransch.

De zeven vrienden zijn thans in alle windstreken verstrooid. De een verdient te Parijs zijn geld als boekhouder, de tweede is directeur van een fabriek te Luxemburg, de derde een mijnwerker in de mijnen van Lotharingen, en der anderen staat achter de toonbank van een juwelierszaak, de «theologische-student», is thans abbé in een klooster van de Franciscanen, de zesde onder de vrienden is inspecteur bij de belastingen geworden en de zevende, maar dien hebben de vrienden uit het oog verloren.

R. Jean Rohmer uit Straatsburg bluft voor een kloek staan. Op de omslag van een geillustreerd weekblad ziet hij het portret van iemand, die veel op een van zijn vrienden uit den oorlog lijkt. Ja, dat is hij. Wat zou er van hem geworden zijn? Hij kopt het blad en leest, dat is nummer zeven, die ze uit het oog verloren hadden, dat is Edgar André.

Edgar André te Hamburg ter dood veroordeeld? Redt de dapperen, die assistent uit de handen der nazibeleien! Edgar ter dood veroordeeld? (Edgar André, zijn vriend, en der beste, edelste kameraden, die hij ooit in zijn leven heeft gehad? Edgar André zou onder de dapperen, die assistent uit de handen der nazibeleien, was aangeklaagd wegens medeplichtigheid aan moord?)

Edgar André is kommunist geworden, Rohmer, de inspecteur der belastingen, is geen kommunist, de Abbé, de directeur van de fabriek en de juwelier zijn het evenmin. Daar op het oogenblik interesseeren hem de politieke opvattingen van zijn vriend André niet.

Een misdadiger? Een moordenaar...? Redt de dapperen, die assistent uit de handen der nazibeleien! Edgar niet geworden zijn. De inspecteur schrijft aan de andere vrienden en deelt hun mee, wat hij toevallig gelezen heeft, en dat hij gemerkt heeft dat dezen André hun vriend André is, onder de dapperen, die assistent uit de handen der nazibeleien, hebbe gelegen. Verder deelt hij hun mee, dat hij aan het Fransche gezantschap te Berlijn wil schrijven om haar hulp in te roepen. Hij vraagt nu ook andere vrienden of hij hun naam ook onder de dapperen, die assistent uit de handen der nazibeleien, mag zetten.

De vrienden antwoorden. Ze zijn diep getroffen door het lot van een vriend uit den oorlog. Charles Lorez uit Parijs schrijft:

«...Ik was erg blij iets van je te hooren, dat je nog leeft en hevig geschrokken door het verschrikkelijk lot van mijn kameraad André, die steeds zo'n goed vriend voor me is geweest, vooral in 1917 in de loopgraven van Gallié. Sinds dien tijds heb ik helaas niets meer van hem gehoord.

Een buitengewoon intelligente kerel, die geen Duitsch kennde (André sprak destijds alleen Fransch, X.Y.Z.). Als ik je brief heb gelezen, ik dat ik droom en toch is alles waar. Zou het geen vergissing zijn? Hoe kom je aan dit nieuws? Als het waar is, moeten we onze armen vriend helpen. We moeten hem redden.

Lorez, metten aanvankelijk dat André zich als Fransch staatsburger met de binnenlandsche politiek van Duitschland heeft bemoeid. Hij is niet op de hoogte van hetzelve voorvallen is en zou dit stellig niet goedkeuren. Maar één ding weet hij wel zeker: Edgar André mag niet terechtgesteld worden.

De mijnwerker uit Stieritz Wendel, schrijft zelden een brief en kan beter het houthakende dan de pen.

«...Je hebt mij de foto van André gestuurd. Die jongen ken ik toch heel goed. Hij was toch met ons, toen ze ons van Frankrijk naar Stettin sleepen. Hij was bij mij in de kompanie, een fijne kerel en we hebben verdomd veel plezier met elkaar gehad...»

Ook ik antwoord. Ook hij is natuurlijk bereid alles te doen om het leven van André te redden.

«Onze arme André! Hoe vaak heb ik sinds dien oorlog over hem gesproken! Hij was altijd zo'n vriendelijk en eedzaam, zo'n vrolijk ondanks de pestertien der geparieuren. Denk eens aan Stettin en hoe men ons daar toen behandelde. Houd mij op de hoogte. Ik zou graag willen weten of men hem gratie zal verlenen...»

Daar André's vrienden alles wilden doen om zijn leven te redden, doch bang waren, dat een protest in de groote bladen als een uiting van sympathie voor het Duitse leger zou worden beschouwd, hebben zij hun brief aan den Rijkskanselier onthouden, maar dagelijks verschijnen in de wereldpers nieuwe berichten, dat het leven van Edgar André in groot gevaar verkeert.

Ter dood veroordeeld geeft zich na 13 jaar gevangen

Zekere Georges Senet werd in 1923 door het hof van assisen van de Seine, wegens moord, bij verstek ter dood veroordeeld.

Op 1 Januari 1923 was er ruzie ontstaan tusschen drie jonge lieden aan de rue Victor Massé, te Parijs. Wat er precies gebeurde weet men niet, maar één hunner werd doodlijk getroffen door iemand, die uit een herberg kwam.

Volgens het politieverlag verdween de dader, Georges Senet, en hij werd bij verstek veroordeeld. De veroordeelde meldde zich thans aan. Hij verklaart nu in Amerika verbleven te hebben en onschuldig te zijn aan den moord.

Hij werd opgesloten en de zaak zal onderzocht worden.

Treinongeluk in Bosnië

In Bosnië ontspoorde een trein en stak daarop drie personen dood. Het zich daarop hoopende sneeuw hadden gevormd. Vier leden van het treinspoor werden gedood, een vijfde liep zware verwondingen op.

De Raadkamer te Luik heeft het bevel tot aanhouding voor een maand bekrachtigd van Emile Grissay, Roland Soula, Raymond Leloup, Felix Laf-franchi, Marcel Bruyère, Marcel Scheffer en Paul Behren, de zeven legioenmannen, die in het Wapenmuseum te Luik vervolgden gesneken stelen.

EEN NIEUWE AANHOUDING

Zaterdagmorgen is de rechterlijke brigade van Luik in verband met de wapendiefstal in het Luiksche museum, overgegaan tot de aanhouding van een achttien verdachte. De fascistische benedictijder Grisee had inderdaad tijdens een onderzoek verklaard twee revolvers te hebben overgedragen aan zekeren Jozef Alken, Kanadeesch onderdaan wonende te Seraing. Laatstgenoemde werd dan ook opgesloten.

Gevaarlijke uitdagers van het Legioen blijven in hechtenis

Zaterdag zijn voor de raadkamer te Brussel Georges Danloy en Paul Tydgat verschenen, althans aangehouden, wegens de zaak van de fleschen ammoniak, die Zondag j.l. in het Nationaal Legioen werden uitgedeeld in verband met de rex-betoging.

De raadkamer heeft de aanhoudingsmandaten voor een maand bekrachtigd.

pathie voor André's politieke idealen zou kunnen worden opgevat, schreef ze aan hun gezant te Berlijn volgendens brief:

Excellentie,

Toevallig zag ik in een geillustreerd weekblad een foto van Edgar André, die tenegevolge van zijn oppositie tegen het nationaal-socialisme door de rechtsheren van Hamburg ter dood veroordeeld werd. Wij hebben thans na onderlinge briefwisseling de zekerheid, dat deze man, dien we sedert 1918 bloedige beklaagden streefde, André even dapper als de dapperste Duitse soldaat. Wij bezitten ook een brief van een officier uit ons regiment, die dit bevestigt. Waar schijnlijk schijnt in zijn hartstochtelijkheid te worden, dat hij de dapperste vriend ook na den oorlog op het gebied der politiek bleef strijden.

Wij willen niet protesteren. Wij willen alleen om genade smeeken bij degenen, die hem gracie kunnen verlenen, die, als oorlogskameraden van den dapperen soldaat Edgar André, en als vroegere fronsolen meer begrip voor hem zouden hebben, aan zij zelf de verschrikkelijke ellende in de loopgraven met hem gedeeld hadden.

Wij hebben gedacht, dat zij ons beter dan iemand, zouden kunnen helpen, excellentie.

We smeeken U in naam der menschelijkheid maatregelen te nemen gunste te nemen.

Met de meeste hoogachtung, (handteekening der zes vrienden)

Op dit schrijven antwoorde de Fransche gezant op 3 Augustus het volgende:

Fransch gezantschap, Berlijn

Zeer geachte heeren,

Ik heb u met buitengewoon veel sympathie uw brief gelezen, die mij op 29 Juli heeft geschreven.

Het geval waarover u mij schrijft, is mij reeds bekend. Hij kunt er van overtuigd zijn, dat ik de eerste gelegenheid om een goed woord voor uw vriend te doen te laat zal nemen. Bovendien raad ik u aan, aan den Kanselier ongeveer dezelfde brief te zenden, dien hij aan mij heeft gestuurd, evenals den brief van de officier uit uw regiment, waarover gij mij hebt geschreven, (het origineel of een copie). Ik vrees echter dat gij weinig succes zult hebben. Desondanks wensch ik u het allerbeste in deze kwestie.

Met de meeste hoogachtung, (handteekening)

Beeds op 4 Augustus deelt de heer François Ponet met, dat het hem gelukt is een «utiele démarche» bij een buitengewoon invloedrijke persoonlijkheid ten gunste van André te ondernemen. Nogmaals geeft hij de vrienden den brief van de officier uit het Fransche leger, die gratie tot den Rijkskanselier te richten.

Op 5 Augustus richten de vrienden een soortgelijk schrijven aan den Franschen gezant aan den Rijkskanselier. Ze leggen er de nadruk op, dat het niet in de bedoeling van hun brief ligt een protestatie te ontkennen, maar zij appelleren aan Hitler's gevoelens van «front-kameradschap» en smeeken hem André gratie te willen verlenen.

Tot nu toe hebben de zes vrienden nog geen antwoord op hun brief aan den Rijkskanselier ontvangen, maar dagelijks verschijnen in de wereldpers nieuwe berichten, dat het leven van Edgar André in groot gevaar verkeert.

Vreuselijke roofmoord in Roemenië

ACHT MENSCHEN GEDOOD

En bakker is met zijn geheele gezin het slachtoffer van een roofmoord geworden te Gabatz, een Roemeensche havenstad.

De bureu vonden den bakker, diens vrouw en drie kinderen, alsmede drie knechts dood in het huis liggen. Bij nader onderzoek bleek, dat tot nu toe onbekend gebleven daders het huis zijn binnengedrongen, en met fleschen het hoofd van de slachtoffers verbrijzelen. Daarna hebben zij de gelederen van de daders op den inhoud meegenomen.

Red Edgar André!

DE NIEUWE ST-LIEVENSBRUG TE GENT.

De groote nieuwe St-Lievensbrug, die de stad Gent met Ledeborg verbindt, is thans klaar. Sedert enkele dagen is zij reeds voor het tramverkeer geopend.

Vreuselijke roofmoord in Roemenië

ACHT MENSCHEN GEDOOD

En bakker is met zijn geheele gezin het slachtoffer van een roofmoord geworden te Gabatz, een Roemeensche havenstad.

De bureu vonden den bakker, diens vrouw en drie kinderen, alsmede drie knechts dood in het huis liggen. Bij nader onderzoek bleek, dat tot nu toe onbekend gebleven daders het huis zijn binnengedrongen, en met fleschen het hoofd van de slachtoffers verbrijzelen. Daarna hebben zij de gelederen van de daders op den inhoud meegenomen.

DE NIEUWE ST-LIEVENSBRUG TE GENT.

De groote nieuwe St-Lievensbrug, die de stad Gent met Ledeborg verbindt, is thans klaar. Sedert enkele dagen is zij reeds voor het tramverkeer geopend.

De presidentsverkiezingen in de Vereenigde Staten

Landon wordt steeds heftiger tegen Roosevelt

Hoe meer de verkiezingsstrijd in de V. S. het einde nadert, des te feller wordt Landon, de republikeinsche kandidaat, in zijn aanvallen op Roosevelt.

Zoo heeft hij in Madison Square Garden voor een gehoor van 25.000 personen gesproken en den president opnieuw beschuldigd van «buitensporigheid op het gebied van de bureaukratie» en van groote verkwisting bij het nemen van krisismaatregelen.

Nogmaals daagde hij Roosevelt uit eens op onduidelijke wijze te verklaren, hoe zijn toekomstig programma eeniglijk luidt. «Waarom», zo riep hij uit, «worden de beslissende vragen juist tot aan den vooravond van de verkiezingen ontleken? Wat is de regering van plan te doen voor den landbouw, de industrie en de arbeiders? Hoe zal Roosevelt met de grondwet handelen die hij — naar hij gezwooren heeft — zou eerbiedigen? Niemand weet hieromtrent ook maar iets met zekerheid te zeggen.»

Het slot van deze rede werd door de menigte stormachtig toegelucht. Men kan nu wel zeggen, dat na deze rede van den republikein de verkiezingskoorts tot het toppunt gestegen is.

VOORSPELLINGEN

Zoals men weet, hebben de voorverkiezingen, georganiseerd door dagweek- en maandbladen, over het algemeen een vrij sterke meerderheid voor Roosevelt opgeleverd. Een uitzondering hierop vormt de Literary Digest, het

blad, dat in '28 en '32 de uitslagen goed voorspeld heeft en dat thans Landon een vrij groote meerderheid voorspelt.

Professor Crux, van de Harvard-universiteit, geeft in een conservatief Wallstreet-blad 241 stemmen aan Landon tegen 199 aan Roosevelt en 91 aan de andere kandidaten. Twee onderzoeken, die in de landbouwkringen zijn gehouden, geven respectievelijk Landon 57 en 65 procent van de stemmen. Daartegenover staan echter weer andere enquêtes, die Roosevelt een meerderheid geven.

In Republikeinsche kringen is men er van overtuigd, dat de rede die Landon in New-York heeft gehouden over het algemeen een zeer gunstig onthaal heeft gevonden en dat deze de kansen van Landon in den staat New-York aanzienlijk heeft doen stijgen. Verder heeft pater Coughlin in de New-York gehouden toespraak, zijn partijgenooten aangemoedigd om de kandidatuur van een republikein te steunen tegenover den democratischen gouverneur van New-York, Herbert Leimann.

Aan den anderen kant vertrouwden de democraten dat de redevoering, waarmede Roosevelt zijn verkiezingskampagne zal beschrijven in Brooklyn en in het Madison Square Theater, de balans zal doen omslaan in zijn voordeel.

In Wallstreet werden voornamelijk weddenschappen van 9000 tegen 5000 dollar geplaatst op de overwinning van Roosevelt.

De toestand te Bagdad

weer normaal

Hoe de staatsgreep plaats had

De nieuwe eerste-minister van Irak, Hikmat Salaymar, die na den militair staatsgreep met het bevel was belast, heeft een mededeeling gedaan over het verloop van de staatsgreep. De toestand werd intusschen weer normaal.

Toen de staatsgreep werd uitgevoerd, waren de troepen voor de jaarlijkse manoeuvres zwaarder bevestigd. De Kwaqeen, op 110 km ten Noordwesten van Bagdad, Slecht door het afbreken van het kabinet-Jasin Pasja al Maslumi werd voorkomen, dat zij naar de hoofdstad oprukten.

In de pamfletten, die door de vliegtuigen waren uitgeworpen en welke door den Koerden militair leidsman, Beg Sicky, waren ondertekend, werd gezegd, dat het leger den koning had gevraagd, het kabinet Jasin Pasja weg te zenden en te vervangen door een minister onder leiding van Salayman. De vier bommen, die korten tijd later bij de ministeries werden geworpen, hebben weinig schade aangericht, doch een man werd ernstig gewond en 25 personen werden met lichte wonden naar het ziekenhuis gebracht.

Uit Londen seint keuter, dat men, ondanks de bevestiging van Salayman, de Engelsen niet in de verdediging van de man achter de schermen is. De afgetreden premier schijnt zich het orgenogen van het leger op den hals gehaald te hebben. Het nieuwe kabinet, naar men meent, soepelker zijn ministerieel gebied zich te verzetten tegen de militairen in Irak en in dat opzicht is er misschien in Irak een soort van militaire dictatuur ingesteld. Dit is waarschijnlijk een gevolg van de bijna algemeene militarisatie van Europa. De nieuwe regering leeft den wensch uitgesproken, de bestaande vriendschappelijke betrekkingen met Groot-Brittannië te handhaven en hoevel zij een militair karakter dragen, is de regering, naar men verwacht, niet van plan tot avalsende daden tegen andere landen over te gaan.

Hevig gevecht ten Z. W. van Addis Abeba

EEN BENDE ABESSINIERS UITEENGEDREVEN

Uit Addis Abeba wordt aan de «Popolo di Roma» bericht, dat Italiaansche verkenningsvliegtuigen in het Debocodiogebied op 50 km. afstand ten Z. W. van Addis Abeba, een groote groep van meer dan 1500 Abessinische krijgers ontdeekten.

Onmiddellijk werd een Italiaansche infanterie-kolonne, bijgestaan door Eritreërs en Askari's, bewapend met machinegeweren, op hen afgezonden. De Abessiniërs boden echter hevig tegenstand, doch moesten ten slotte na 'n gevecht, dat zeven uur duurde, met achterlating van 400 dooden de vlucht nemen.

Belangrijke rede van Mussolini verwacht

In welingeachte politieke kringen te Rome verzekert men, dat de rede, die Mussolini vandaag Zondag te Milaan zal uitspreken, van groote internationale betekenis zal zijn. Men gelooft, dat het wetsstuk van de bestrijding van het kommuniste het belangrijkste deel der rede zal zijn.

De rede zal ook in het Duitsch worden uitgezonden door Oostenrijkse en wellicht ook door Duitse stations.

Er wordt tevens overwogen, of ook een Fransche en een Engelsche vertaling per radio verspreid zal worden.

Nog meer granaten makers te Lyon

Bij het onderzoek naar de geheime granatenfabrikatie te Lyon is aan het licht gekomen, dat nog twee andere fabrikanen zich aan het vervaardigen van granaten hebben schuldig gemaakt. Het aantal industrieelen, dat thans in deze geruchtmakende zaak gewikkeld is, overschrijdt reeds de dertig.

DE UITBREIDING DER GENTSCHE HOOGESCHOOL.

Aan de overzijde der Munkbaan te Gent, verrijzen de nieuwe gebouwen, aan de Universiteit toegevoegd, als technische laboratoria.

DE NIEUWE ST-LIEVENSBRUG TE GENT.

De groote nieuwe St-Lievensbrug, die de stad Gent met Ledeborg verbindt, is thans klaar. Sedert enkele dagen is zij reeds voor het tramverkeer geopend.

Vreuselijke roofmoord in Roemenië

ACHT MENSCHEN GEDOOD

En bakker is met zijn geheele gezin het slachtoffer van een roofmoord geworden te Gabatz, een Roemeensche havenstad.

De bureu vonden den bakker, diens vrouw en drie kinderen, alsmede drie knechts dood in het huis liggen. Bij nader onderzoek bleek, dat tot nu toe onbekend gebleven daders het huis zijn binnengedrongen, en met fleschen het hoofd van de slachtoffers verbrijzelen. Daarna hebben zij de gelederen van de daders op den inhoud meegenomen.

DE NIEUWE ST-LIEVENSBRUG TE GENT.

De groote nieuwe St-Lievensbrug, die de stad Gent met Ledeborg verbindt, is thans klaar. Sedert enkele dagen is zij reeds voor het tramverkeer geopend.

RADIO

Radio Vlaanderen

golfengte 202,3 m.

MAANDAG 2 NOVEMBER

1.- Tijdsin.
Opwekkende muziek.
Marengo, marsch, For-
get.
Lied, en haut, Mann-
fred.
Le lieutenant souriant, O.
Strauss, Bataille, Henry.
Le Tarentaise, fox trot.
Le Tarentaise, fox trot.
Sphinx, Potpourri.
The wheel of the wagon
is broken, fox trot, Box,
Cox, Carr.
Arpentado, tango, Bohi-
gas.
Diamantine, E. Vacher,
polka.
Mon seul regret, Jean
Edling.
Les Grenadiers de la Vieil-
le Garde de Waterloo.
Eustace.
Non petit garçon, Geiger
Dejeune d'amoureux, O.
Strauss, Bataille, Henry.
Premio d'amore, A. Barbi-
rolli.
Bew. dr. Robert Avignon.
Nothing lives longer than
love, wals, Lewis, Wend-
ling.
Een nacht in de kerk.
Dagklapper.
8.- Tijdsin.
Marsch van de week.
8.45 Filmschijven.
Ich kenn' dich nicht und
ich liebe dich, Franz Gro-
the.
Un rêve blond, Heymann
8.50 On ne peut pas.
12.30 Danses acrobatiques, E.
Van Herck.
Lystrata, wals, Paul
Lincke.
De valse acrobatique, Emi-
le Van Herck.
Winter Storms, wals, Ju-
lius Fick.
8.45 Zangstukken door Emi-
le Van Herck.
12.30 Danses acrobatiques, E.
Van Herck.
Lapper Kryslyn, E. Hulle-
broeck.
Hemelhuis, E. Hullebroeck
8.- Harry Roy en zijn or-
kest.
Black panther, Peter Mau-
rice.
Broadway Rhythm, Fred
Brown.
Lily of Laguna, Leslie
Suart.
You're an eye for an eye of hea-
ven, Dixon, Wrubel.
1.15 Balletten.
De singende dans, E. Cha-
vot.
Père Polonais.
La vie parisienne, Offen-
bach.
Quadrille, figures 1-2-3-4-5.
Hérodiade, Massenet.
Les Cautoises, finale.
Marou, Rabaud.
Danse marseillaise, Paul Vi-
dal.
1.45 Operetten.
La fille du tambour ma-
jor, Offenbach, ouverture.
Rêve de valse, Strauss.
Véronique, Messager.
De singende dans, E. Cha-
vot.
Tou c'est moi, Moïse Si-
mons.
Si j'étais Roi, Adam.
1.1.5 Boheemse orkest.
Wahertrümpe, Carl Ro-

brecht.
El Turia, Granado.
Gute Nacht, trage wals,
Wood, Bibbo, Conrad.
10.30 Pianorecital.
Grande polonaise en la bé-
mol, Chopin.
Gesp. dr. Léon Kartun.
Sous le Palmier, Albeniz.
Gesp. dr. Jean Dennerly.
Polonaise en la majeure,
Chopin.
Gesp. dr. Jean Dennerly.
10.45 Tino Rossi zingt.
Les Nuits de Capri, Kap-
per Jermann.
Gesp. dr. A. de Pirlas.
Caricature, Vincent You-
mans.
Veni Mary, Patruco et
Cassari.
O Ciuciarella, H. Tomasi
11.- Apertiefconcert met
cello-intermezzo.
Danse des Phébéiens, H.
Maquet.
Romance, Rubinstein.
Doradosch, Brantfort,
Max Rhode.
I love you, Grieg.
Ständchen um Mitter-
nacht, Rich. Rossman.
Cellointermezzo.
Vito, Spaansche dans,
Popper.
Gesp. dr. Pablo Casals.
Gavotte andré, Hillema-
cher.
Gesp. dr. Pablo Casals.
Spaansche dans, Grana-
do.
Bew. dr. Casals.
Gesp. dr. Casals.
Menuet, Debussy.
Gesp. dr. Pablo Casals.
Voorzetting apertiefcon-
cert.
Fahrt in's Blaue.
Bew. dr. Nio Dostal.
Een vrolijke boel, Willem
Chere.
Chez l'horloger, Orth.
Le voyage en Chine, Ga-
briël Marie.
Bew. dr. Bazin.
Le siffleur et son chien,
Fryor.
12.- Jazz.
Lazy rhythm, slow fox trot
Lamprecht.
Breakin' in a pair of shoes,
fox trot, Washington.
Franklin.
Taint nobody's biz' ness if I
do, fox trot, Grainger.
How 'm' I don', quickstep,
Jewell, Redman.
12.15 Gevarieerd concert.
Foyer, d'Altonal.
Trafalgar square Idyll,
Hyde Park, Francis Casa-
desus.
Op een Persische markt,
Ketelberg.
Napolitana, Popezki.
12.45 Sportpraktijk dor
Rog CNEUT.
13.- Violerecital.
Introduction et Tarente-
la.
Gesp. dr. Tossy Spiwa-
kowski.
Fantasie Appassionata,
Vieuxtemps.
Gesp. dr. Hector Clockers
Sarabande, Mouret.
Gesp. dr. Tossy Spiwa-
kowski.
13.15 Concert ODEON.
E. vane pour une infante
défunte, Ravel.
Solo voor saxofon.
Gesp. dr. E. Mahieux.
Marche turque, Mozart.
Gesp. op akkoord dr. Gl.
getto Costoncelli.
Après un rêve, Fauré.
Solo voor saxofon.
Gesp. dr. E. Mahieux.
Première valse, Durand.
Gesp. op akkoord dr. Gl.
getto Costoncelli.
13.30 Opera.
La Tosca, Puccini.
Die Walküre, Wagner.
Du bist der Lenz.
Tristan en Isolde, Wag-
ner.

Isolde Liebestod.
Tristan en Isolde, Wagner
Isolde Liebestod.
La Traviata, Verdi.
Thaïs, Massenet.
Romeo et Juliette, Berlioz
Robin des Bois, Weber.
Werther, Massenet.
14.30 Gevarieerd concert.
Cortège nuptial de Cendrillon,
S. Dicker.
High water, Brennan en
Mc Sardy.
J'ai les paroles, j'ai la
musique, Sammy Fain.
Gesp. dr. Richard en Car-
ry.
Le rêve de l'Odéon, Hungl
Retraite aux flambeaux du
Roi des grenouilles, Kron-
berger.
Caprice futuriste, Malneck
Four être un jour aimé
de toi, E. Benatzky.
Gesp. dr. Richard en Car-
ry Pan et les lutins, Rathke.
15.- Zangstukken.
Tes yeux et ton cœur, A.
Loyaux.
Gesp. dr. Fred Gouin.
La voix des Chénies,
Gesp. dr. Louis Lynel.
Dream of love and you.
Gesp. dr. Enoch Light.
Bew. dr. Taylor.
Non ti scordai di me, Fur-
no di Curtis.
Gesp. dr. Beniamino Gigli.
15.15 Symphonisch concert.
Cydalise ou le Chèvre-Pied
Gabriel Pignatelli.
Psyché, César Franck.
Ronde Burlesque, Florent
Schmitt.
16.- Dansmuziek.
17.- Elnde der daguitzen-
ding.
Avonduitzending op golf-
engte 201,07 m.

21.- Uitzending voor de
Gentsche Radio-distributie.
butle.
Prélude, Bach.
Rédemption, César Franck
Lied psalm van David.
Gesp. door mijn gebroeders.
22.30 Concert Dr. SLOAN
LIVEMENT.
21.45 Filmreue-scenario van
GODEBEEUR, respeld dr.
Liven PRATER.
21.55 EDGARDE DEPONT
zeit, zingt en speelt zijn
ten.
22.45 Gevarieerd concert.
Marche nuptiale d'une
poupée, Ch. Lecocq.
Bonjour, Mademoiselle Pa-
ris, A. Huard.
Indischer Tempeltanz, Ko-
nigsberger.
Bew. dr. Schmitt, Hagen.
La Violette, Padilla.
Naila Waltz, Delibes.
Bew. dr. Popper.
Les amourettes, J. Gungl
On est si bien dans les
bras, A. Huard.
Im Teehaus zu den Hun-
dert Stufen, Yoshitomo.
The song of songs, Moya.
Judea, Mors et Vita, Gou-
nod.
23.15 Dansmuziek.
24.- Elnde der avonduit-
zending.

ZONDAG

BRUSSEL (Fransche golfengte)
6.37 Gramofoonplaat.
6.40 a) Weerbericht.
b) Gymnastiekles onder lei-
ding van Lea Daan, dans-
gymnastiekles.
Aan het klavier: Mevr.
Berthe Questier.
7.- a) Tijdsin.
b) Gramofoonplaten:
Allerlei.
7.25 Gesproken dagblad van
het N.I.R.
8.05 Kroniek van den dag.
8.15 Gramofoonplaten: Al-
lerlei.
8.25 Gesproken dagblad van
het N.I.R.

dansgymnastiekles.
Aan het klavier: Mevr.
Berthe Questier.
8.- a) Tijdsin.
b) Gramofoonplaten:
Allerlei.
8.10 Kroniek van den dag.
8.20 Gramofoonplaat.
8.25 Gesproken dagblad van
het N.I.R.
8.40 Gramofoonplaten:
Allerlei.
9.- a) Weerbericht.
b) Wetenschappelijke ak-
tualiteiten door Dr. M.
Freson.
9.05 Gramofoonplaten.
Het halfuurte klavier:
Chopin.
9.55 Muziekroniek door
Mareel Boereboom.
10.- Gramofoonplaten door
lusterlaars gevraagd.
10.45 Zangstukken door mevr.
Rina Claudy.
11.15 Licht orkest.
1.57 Weerbericht.
12.- Weerbericht.
12.30 Gramofoonplaten door
Mevr. Paula de Ba-
cker en Mev. Cecelia van
Dyke.
12.30 Weervoorspelling voor
België.
12.31 Radio-orkest.
Liding: H. Paul Gason.
13.- Gesproken dagblad van
het N.I.R.
13.10 Salon-orkest.
Liding: H. Walter Feron.
13.30 Orgelrecital door den
heer Paul de Maleingreau
Werken van Du Mage
(16.- 17.-) (orgelst van de
heer Gustave Bosten.
17.10 Tribune van den Bel-
gischen Orgelst.
17.30 31de Kinderuurtje van
R. C. B.
18.05 Voordracht door de
heeren Georges Génicot en
Henri Deligne.
18.15 Vervolg voor tijm-
proevers (fono).
18.30 Muzikale aktualiteit.
18.45 Gramofoonplaten.
19.- Wekelijkse bulletin
van R. C. B., door Mgr. Pi-
card.
19.15 Verrassingskwartierje.
19.20 Gesproken dagblad van
het N.I.R.
20.- Radio-orkest.
Liding: H. Paul Gason.
21.- In Memoriam.
21.15 National Orkest van
België. Liding: H. Jos. Jon-
ghe.
22.- Gesproken dagblad van
het N.I.R.
22.10 Gramofoonplaten.
22.55 Christus vincit, Liszt.
23.- Gramofoonplaten.
24.- Elnde van de uitzen-
ding.

BRUSSEL (Fransche golfengte)
6.37 Gramofoonplaat.
6.40 a) Weerbericht.
b) Gymnastiekles onder lei-
ding van Lea Daan, dans-
gymnastiekles.
Aan het klavier: Mevr.
Berthe Questier.
7.- a) Tijdsin.
b) Gramofoonplaten:
Allerlei.
7.25 Gesproken dagblad van
het N.I.R.
8.05 Kroniek van den dag.
8.15 Gramofoonplaten: Al-
lerlei.
8.25 Gesproken dagblad van
het N.I.R.

het N.I.R.
8.40 Gramofoonplaten: Al-
lerlei.
9.- Gramofoonplaten door
lusterlaars gevraagd.
9.45 Nuttige werken over
RADIO CATHOLIQUE
BELGE.
10.- Uitzending van de
plechtige noomis, opge-
dragen in St. Pauls-Kathe-
draal te Luik.
N.I.R.
11.30 (oneveer) Gramofoon-
platen.
R. C. B.
12.- Gramofoonplaten.
Popular concert.
12.30 Salon-orkest.
Liding: H. Walter Feron.
13.- Gesproken dagblad van
het N.I.R.
13.10 Radio-orkest.
Liding: H. Paul Gason.
13.30 Gramofoonplaten.
Symfonie in D groot Nr 2,
Haydn.
N.I.R.
14.- Kroniek.
Het kunstleven van den
dag.
14.15 Elnde van de middag-
uitzending.
14.30 Voortzetting 'an het
concert door het Orkest
José Schyners.
15.- Gramofoonplaten.
16.- Kamermusiekuitvoe-
ring door het Fransche
Kwartet Maurice Blondel.
17.- Vervolg over den voet-
balwedstrijd Rode Du-
vels-Londen, door den
heer Gustave Bosten.
R. C. B.
17.10 Tribune van den Bel-
gischen Orgelst.
17.30 31de Kinderuurtje van
R. C. B.
18.05 Voordracht door de
heeren Georges Génicot en
Henri Deligne.
18.15 Vervolg voor tijm-
proevers (fono).
18.30 Muzikale aktualiteit.
18.45 Gramofoonplaten.
19.- Wekelijkse bulletin
van R. C. B., door Mgr. Pi-
card.
19.15 Verrassingskwartierje.
19.20 Gesproken dagblad van
het N.I.R.
20.- Radio-orkest.
Liding: H. Paul Gason.
21.- In Memoriam.
21.15 National Orkest van
België. Liding: H. Jos. Jon-
ghe.
22.- Gesproken dagblad van
het N.I.R.
22.10 Gramofoonplaten.
22.55 Christus vincit, Liszt.
23.- Gramofoonplaten.
24.- Elnde van de uitzen-
ding.

DEUTSCHLANDSENDER
1571 m. - 60 Kw. - 191 Kw.
12.10 Concert uit Frankfurt
door de kapel Franz Hauck
m. m. v. B. Cassedanne
(viool), L. Hädler (xylo-
foon), Cl. Hauck (saxo-
foon), Ad. Heilmann
(cello), Fr. Kullmann
(piano) en Bernhard
Schneider (klarinete).
15.- Gramofoonmuziek.
17.- Concert door het om-
roepkleinorkest o. l. v. P.
Brück.
21.30 Concert door G. Eweler
(viool), I. Veldt (viola) en
H. Bemmer (cello).
DROITWICH (Engeland)
1500 m. - 150 Kw. - 203 Kw.
12.30 Het B.B.C.-Variété-orkest
o. l. v. Ch. Shadwell, m. m. v.
C. Knights (bariton).
13.50 Fred Hartley's Novelty
kwintet m. m. v. Brian Law-
rance (zang).
14.20 Het B.B.C.-Harmonie-
orkest o. l. v. B. Walton C.
Donnell.

RADIO LUXEMBURG
1304 m. - 200 Kw. - 230 Kw.
1.15 Concert varié enre-
gistré.
12.- Concerts variés.
17.30 La Demi-heure enfan-
tine.
18.- Concerts variés.
21.- Concerts variés.
MILAN
368.8 m. - 50 Kw. - 814 Kw.
15.30 Orkestconcert o. l. v. I.
Culotta. In de pauze:
20.20 Orkestconcert.
20.40 Dansmuziek.
22.15 Dansmuziek.
POSTE PARISIEN
312.8 m. - 60 Kw. - 959 Kw.
1.50 Gramofoonplaten.
Berichten.
10.50 Concert door het or-
kest van de Folies Bergè-
res o. l. v. M. Darleux.
17.30 Gramofoonplaten.
20.20 Concert.
20.35 Zang door Mev. Bor-
das.
21.55 Dansmuziek door het
Willie Lewis-orkest.
23.30 Gramofoonplaten.
PARIS RADIO
1648 m. - 75 Kw. - 182 Kw.
7.- Gramofoonplaten.
11.45 Gramofon.
13.- Vervolg concert m. m.
van G. Rey.
15.- Gevar. concert door
het Foré-orkest.
19.- Optreden van Bilbo-
quet en zijn ensemble.
19.30 Concert door de Bayan
Singers.
20.- Cello-recital door M.
Maréchal.
22.45 Concert d. h. Kretzky-
orkest.
PRAAG
470.2 m. - 120 Kw. - 639 Kw.
18.05 Literair-musikaal pro-
gramma m. m. v. R. Zilka, B.
Jaros en Frant. Maxian
19.05 Concert door het Teje-
kist o. l. v. Victor de Sabata
21.30 Gramofoonplaten.
RIJSEL P. T. T.
247.3 m. - 60 Kw. - 1215 Kw.
7.40 Disques.
9.45 Disques.
9.45 Disques.
10.25 Symphonie no. 40 en sol
11.55 Concert.
14.15 Concert.
19.- Paris-P. T. T.
19.30 Disques.
20.15 Disques.
20.30 Oeuvres de Liszt.
ROME
420.8 m. - 50 Kw. - 113 Kw.
15.30 Orkestconcert o. l. v.
I. Culotta.
19.45 «Conchita», opera van
Zandonati, o. l. v. den
komponist.
SOTTENS (Zwitserland)
433.1 m. - 25 Kw. - 677 Kw.
17.- Mendelssohn-concert
door het omroeporkest o. l.
v. H. Haug.
18.30 Vrolijke variaties over
een volkslied, Ochs, door
het omroeporkest.
19.20 Faust, opera van
Gounod, m. m. v. sym-
phonie-orkest o. l. v. M.
Busser, het opera-koor en
solisten.
TOULOUSE
328.8 m. - 60 Kw. - 913 Kw.
19.40 Concert door een
Weensche orkest.
19.55 Berichten.
20.10 Opera-uitzending.
20.25 Concert m. m. v. orkest
en solisten.
20.40 Gezongen tango's.
20.55 Berichten.
22.- Operauitzending.
22.15 Landelijke dansmuziek
24.40 Klankfilmfragmenten.
25.55 Berichten.
23.- Dansmuziek.
23.15 Operettezang.
23.40 Dansmuziek.
25.55 Berichten.
24.05 Cabaret-programma.
24.20 Concert door een Phil-
harmonisch orkest.
24.30 Weerbericht.

WARSAU (Polen)
1330 m. - 120 Kw. - 220 Kw.
9.30 Gramofoonmuziek.
11.03 Concert door het om-
roepklein-orkest o. l. v. Z.
Gorzyński m. m. v. Natiana
Nolier-Mazurkiewicz zang.
15.30 Gramofoonmuziek.
16.- Concert.
20.45 Italiaansche muziek d.
Marg. Trombini-Kazuro,
'piano'.
21.15 Concert door het om-
roep Symphonie-orkest o.
l. v. Olg. Straszynski.
WEENEN
506.8 m. - 120 Kw. - 592 Kw.
10.45 Concert door het Wee-
sche kamerorkest o. l. v.
11.45 Concert door het om-
roeporkest o. l. v. Max
16.- Concert door het om-
roeporkest o. l. v. Anton
18.0 Gramofoonplaten.
21.30 Zang d. Louise Helles-
gruber, Aach van vleugel:
Erich Meller.
22.10 Gramofoonplaten.

Gentsche radiodistributie

Programma I.
LICHTE MUZIEK
7.05 Luxembourg.
Gevarieerde lichte muziek.
10.30 Normandie.
Lichte muziek.
10.45 Driewien.
Kinema-orgel.
11.15 Langenberg.
concert, ond. leid. van M.
Brockmoller.
12.- Hilversum II:
Lichte muziek door orches-
tre van Jetty Cantor.
13.10 Hilversum II:
Lichte muziek ond. leiding
van Nico Treep.
14.40 Normandie:
Lichte muziek.
16.- Londen Regional:
Kinema-orgel.
16.30 Londen Regional:
Lichte en dansmuziek.
17.15 Hilversum II:
concert.
Lichte muziek door de «Pal-
ladians».
18.10 Hilversum II:
Dansmuziek ond. leid. van
Hans Mossel.
18.40 Londen Regional:
Dansmuziek ond. leid. van
Henry Hall.
19.- Toulouse:
Lichte muziek.
20.- Toulouse:
Dansmuziek.
Zanger-orkest.
21.- Toulouse:
Lichte muziek.
Aria's uit operetten
Dansmuziek.
Programma II
GEVARIEERD
PROGRAMMA
7.- Radio-Vlaanderen.
17.- Hilversum I:
Orgelconcert door M. Par-
ker.
17.45 Luxembourg:
Gevarieerde concerten.
19.30 Normandie:
Gevarieerde muziek.
19.55 Hilversum I:
Concert door het orkest
van Arnheim.
20.45 Driewich:
Zangrecital.
21.- Radio-Vlaanderen.
GROOTE CONCERTEN
6.45 Parijs Radio:
Gymnastiekles.
Muziek.
Persoverzicht.
6.30 Hilversum I:
Gramofoonplaten.
10.10 Hilversum II:
Concert door kwartet uit
Den Haag; werken van
Haydn, Kramer en
Brahms.
11.40 Parijs Radio:
Concert door symfonisch
orkest van Parijs, ond. leid.
Henri Thomasi.

12.- Luxembourg:
Gemengd recitaal van zang
en piano.
12.35 Parijs Radio:
Vervolg concert, o. l. v. van
Henri Thomasi.
14.- Luxembourg:
Werken van Wagner en
Tchaikovsky.
14.- Rijssel P. T. T.:
Concert (piano, cello en
zang).
16.- Rijssel P. T. T.:
Kamermusiek door kwintet
Claude Debussy.
17.- Rijssel P. T. T.:
Beurs.
Selekt. uit opera's.
17.30 Parijs Radio:
Concert door kamerorkest
der Koninklijke Gewest-
«Fasdeloup», ond. leid. van
M. Cloez.
18.- Rijssel P. T. T.:
Muziek.
18.30 Parijs Radio:
Vervolg concert Fasdeloup,
leid. M. Cloez.
19.30 Londen Regional:
Concert door het symfo-
nisch orkest van Wiene,
ond. leid. van M. Oswald
Kabasta.
20.- Langenberg:
Kamermusiek.
Werken van Schubert,
Schumann en Grieg.
21.- Luxembourg:
Concert van symfonische
werken door orkest, ond.
leid. van Henri Pénis.
Werken van Mozart en
Frank.
21.- Stuttgart:
Concert.
23.- Stuttgart:
Concert: werken van Han-
del, Schubert, Weber, Ver-
di en Richard Wagner.
Programma IV
FAMILIE-PROGRAMMA
6.30 Rijssel P. T. T.:
Berichten.
Gramofoonplaten.
8.- Hilversum II:
Gramofoonplaten.
9.55 Hilversum II:
Gramofoonplaten.
10.45 Londen Regional:
Concert door de B.B.C.
Scottish Orchestra.
11.45 Londen Regional:
Haydn Heard en zijn or-
kest.
12.45 Driewich:
Concert door «The B.B.C.
Northern Ireland Orches-
tra».
13.- Driewich:
Orgelrecital door M. Mau-
rice Vindan.
14.- Londen Regional:
Arthur Salisbury en zijn
orkest.
14.35 Londen Regional:
Concert door «The B.B.C.
Midland Orchestra».
15.35 Londen Regional:
Concert met zang.
16.- Driewich:
Recital van sonates (viool
en piano); werken van
Schubert en McEwen.
16.30 Driewich:
Muziek.
Werken van Auber en
Tchaikovsky.
17.- Langenberg:
Gevarieerd concert met
zang.
18.45 Hilversum II:
Concert (viool en piano):
Werken van Bach en Mo-
zart.
19.30 Rijssel P. T. T.:
Gevarieerd concert.
20.15 Hilversum II:
Gramofoonplaten.
20.45 Parijs Radio:
Kamermusiek m. m. van
kwartet «Octambert».
22.45 Parijs Radio:
Symfonische muziek ond.
leid. van M. François Gall-
lard.
Programma V en VI
VLAAMSCH EN FRANSCH
N. I. R.
Van 6.37 tot 24 uur:
Vlaamsch en Fransch
N. I. R. aangevuld.

Brief en Album van PIERKEN

De spaarpot

We hebben weerom een schoon
en leerlijk suzekt gekregen voor
onze les van zedenleer uit de ga-
zet en den Broeder hevet op het
bort geschreven mee kruit:

HET PRINSJE EDWARD KAN
GAAN SPAREN

De Engelse postspaarpot
heeft haar 75n verjaardag ge-
vierd en zij had tal van per-
soonlijkheden o.w. den hertog
van Kent, uitgenoodigd.
De jarige heeft haar eregast
een geschenk overhandigd,
namelijk een zilveren spaar-
busje, dat bestemd is voor den
kleinen prins Edward, het
zoontje van den hertog, die dus
al jong met sparen kan begin-
nen.

Overknabbelt de goet zelt den
Broeder tegen den Rosten, moeste
kik prins zijn ken zouw mij in al-
te minste dade van uwe medege-
moert ferwachten dat ze uideren
overtolligen overschot de uwe post-
zekrekeninck afnameren en u al-
dus van ledere zeldschie besomme-
ing ferlossen zelt hij.
Telesfoor, zelt den Broeder, ter-
trouw o y tot maar vanzeleeven
nle op de menschen. De nature van
den mensch is de kwispelturigeit en

zelfs de prinsen moeten daar dik-
wijls de gevolgen van draagen. Ter
is eenen ouwden schrijver, Mon-
tagne genaamt, die ne keer ge-
zecht heeft: «Même sur le plus
haut trône du monde on n'est ja-
mais assis que sur son cul», tegen
dak uwer wel ne keer zal fertalen
als ge de jaren van ferstant bereikt
hebt zelt hij. De menschelijke er-
kentelijkheid is is gelijk eenen gebr-
kenen wandelstok en we hebbe da
ferleden zondach nog eens kunne
zien mee die stoet van Lion Degrelle
in Brussel die zoo deerlijk in het
water gevallen is. Hokus pokus zelt
den fuurder, hier is mijne vinger
daar is mijnen duim en hier staan-
der vijvenfeertigduust maar als hij
zijne mouw uitschudde stonden
ze mee vijf mannen en eenen paar-
denkop.

Da zouw de menschen tot diep-
zinnige beschouwingen moeten
aanzetten zelt ik ezoo iets. Ten is
mijn vader algelijk niet die ze nog
meeste spreken over de dankbaa-
reit en de belooninck zelt ik. Steit
hulder vooren zelt ik, gisten
zecht hij tegen mijn moeder, Uze
ken kant ne meer zien daare daare
ezoo van boven op die leere staat
om de ruiten te kutschen en hij
de spurten op, maar hij en stonter
nog ne schoone op of patat! geel
den boel mee eemer en sponse en
al naar beneen en hij daar bovenop
als slaachtoef van den arbeit en
den faamleidegest.

Nondeku zelt mijne moeder als
mijnen eemer maar ne uit en loopt.
Kegeloove dak het nog goe ge-
schapeert ben zelt mijn vader.
Kzouw evegoet in moes kunne ge-
weest hebben zelt hij.
Tzal niets zijn zelt mijn moeder
en ze gaf hem een glas waater
om zijne altereas af te drinken.
Zecht zelt mijn vader mee eene
droeviche stem die het spreeket
bewijs was van teegen dater in zijne
binnenste omming, van hoe
hooch zouw ik wel moete vallen om
recht te hebben op eenen demls?
En hij raaptege zinnen boloot op

Het Geestesleven

GEVAARLIJKE "NEUTRALE", VOORLICHTING Urbain Van de Voorde over moderne Deutsche literatuur

door Nico Rost

Urbain van de Voorde heeft na zijn verward en verwarringstichtend traktaat «Het Pact van Faust» in opdracht van het N. I. R. een brochure geschreven over de Duitse literatuur sinds 1914 — een geïllustreerd werkje, waarvan de lezing aanleiding geeft tot enkele oormerkingen.

Ook Urbain Van de Voorde volgt in zijn beschouwing over de moderne Duitse literatuur de bepaalde politiek der niet-inmenging — der neutraliteit. We hebben de laatste maanden aan het voorbeeld van Spanje gezien, dat een dergelijke politiek alleen het fascisme steunt — het fascisme moet steunen. Ook op het gebied der literatuur moet een dergelijke politiek dezelfde resultaten opleveren. Neutraliteit op het gebied der moderne Duitse literatuur is een onmogelijkheid. Men kan niet — om voorlopig slechts een voorbeeld te noemen — schrijven dat: «een eigen plaats wordt ingenomen door de Duitse literatuur».

Zijn lezers zullen nu immers onwillekeurig geneigd zijn te denken, dat Franz Kafka's nagedachtenis dan wel zeer geëerd zal worden, dat zijn boeken veel gelezen worden in Duitsland en talloze malen herdrukt zijn.

Urbain Van de Voorde had aan zijn appreciatie van deze schrijver — waarmee ik overigens volkomen akkoord ga — toe moeten voegen, dat het werk van den Joodschen schrijver Franz Kafka verboden is in het Duitsland van heden, dat de schrijver, indien hij niet gestorven was, de wijk had moeten nemen, daar hij anders in een concentratiekamp beland was, dat hij in het Duitsland van heden geen letter zou kunnen uitgeven, daar hij als niet-Ariër geen in het Reichsschrifttumskammer zou kunnen worden. Urbain Van de Voorde doet trouwens in deze gehele brochure alsof er de laatste jaren in de Duitse literatuur geen bijzonder ingrijpende gebeurtenissen hadden plaats gevonden. Een enkele keer wordt wel de achtergrond van het werk van Thomas Mann, dat hij «zich niet langer thuis gevoelde in de nieuwe sfeer van het Derde Rijk» en daarom met enkele andere grote schrijvers het land verliet. Maar dat is dan ook ongeveer de enige plaats, waarin V. d. Voorde over deze «dingen reikt». Wij dienen zijn beschouwing even op te frissen. Ongeveer 150 (honderd vijftig) Duitse schrijvers hebben het Derde Rijk den rug toegekeerd, niet alleen — Urbain Van de Voorde — omdat ze zich niet thuis gevoelden in de nieuwe sfeer van het Derde Rijk (menig dat ze zich in emigratie bijden, dat ze zich niet thuis gevoelden), maar uit angst voor repressie-maatregelen der Hitler-

regering. Hij haalt ongelukkig uw schouders op en meent dat ik overdrift. Misschien herinnert ge u den laffen moord in het concentratiekamp op den dichter Erich Mühsam (die ge in uw overzicht niet noemt), den moord op professor Theodor Lessing, de moorden op Erich Baron en Leo Krell?

Misschien denkt ge er eens over na, dat schrijvers als Klaus Neukrantz, Ludwig Renn, Armin T. Wegner, Axel Eggebrecht en Carl von Ossietzky in de gevangenis en concentratiekampen werden er worden mishandeld?

Onder de 150 schrijvers, die genoemd werden Duitsland te verlaten, bevonden zich de grootste Duitse romanschrijvers (Heinrich en Thomas Mann, Jacob Wassermann, Arnold Zweig, Lion Feuchtwanger) de beste toneelschrijvers (Ernest Toller, Franz Werfel, Ferdinand Bruckner, Friedrich Wolf, Walter Hasenclever, Carl Sternheim, Fritz von Unruh) — de belangrijkste lyrieci (Joannes R. Becher, Else Lasker-Schüller, Albert Ehrenstein, Max Hermann-Neisse en Paul Zech) — de beste essayisten (Ludwig Marcuse, Willy Haas, Hermann Wendel), politieke schrijvers als Konrad Heiden, Bruno Trei, Werner Hegemann, Rudolf Olden, Georg Bernhard, Theodor Wolff, Emil Ludwig, Valeriu Marcu, Hellmuth von Gerlach, Kurt Kersten), wetenschappelijke publicisten als Max Hodann, Wilhelm Reich, Magnus Hirschfeld, Otto Heller, C. A. Wittvoel, Fritz Sternberg, Otto Lehmann-Russbüdtel en Emil Gumbel, reporters en satyrieci als Egon Erwin Kisch, Kurt Tucholsky, Arthur Heitschen, Erich Weinert, Mynona, Alfred Kerr, Walter Mehring.

In plaats van deze feiten mee te nemen in een overzicht der Duitse literatuur sinds 1914 NIMMER MOGEN ONTBREKEN, begint ge uw overzicht aldus: «Het complex Duitse literatuur omvat noodzakelijk alles wat in de Duitse taal werd toe gesteld, tot welk land de schrijvers staatskundig ook moege behooren. Indien er b.v. Duitse handboeken kunnen verschijnen waarin van de literatuur der Vlamingen principieel geen gewag gemaakt wordt, indien er ook Franse literatuurgeschiedenissen het licht zien, uitsluitend beperkt tot het eigenlijke Frankrijk, dan is dit voor de Duitse letteren volkomen ondenkbaar.»

Maar wij achten het voor de Duitse letteren volkomen ondenkbaar — Urbain Van de Voorde dat in Vlaanderen Duitse literatuur verschijnt, waarin schijnbaar principieel geen gewag gemaakt wordt van de boekverbrandingen en van de culturele barbarij in Hitler-Duitsland en die zich uitsluitend beperkt tot een zogenoemd objectief neutraal overzicht, dat tevens de Duitse literatuur, die aan deze en gene zijde van de Duitse grens wordt voortgebracht, on-

De h. URBAIN VAN DE VOORDE

geveer gelijkwaardig is. Göbbels en de soldaten der Reichsschrifttumskammer zullen tevreden zijn met uw «neutrale» houding.

Urbain Van de Voorde's overzicht der moderne Duitse literatuur begint met Stefan George. Dit is begrijpelijk, er was van V. d. Voorde niet anders te verwachten. Het behoort ons dan ook niet verder te verwonderen, dat hij over het werk van Ernst Toller schrijft: «diens pathetische drama's zijn doorgaans niet meer dan politieke dekamates.» Maar hoe kan iemand, die zoo'n hoge maatstaf aanlegt, dan twee-derangsfiguren als Max Sidow, Otto Henschel, Erica Mitterer en andere Hitlerschrijvers in een overzicht van 32 pagina's de vermelding waard achten? Volledigheidshalve? Maar dan verwachten we — met het oog op de beroemde «neutraliteit» ook dat de schrijver de namen van Ernst Ottwalt, Anna Seghers, Erik Reger, Gustav Regier, Egon Erwin Kisch, Kurt Tucholsky en vele anderen noemt. Men kan nu eenmaal niet Hans Jost noemen — (de man, die naar zijn revolver grijpt, als hij het woord kultuur hoort — en over Bert Brecht, de auteur der «Dreigroschenroman», zwijgen, de naam van Anna Seghers weglaten en van Paula Gröger en Ruth Schaumann portretten publiceren, als men er niet van verdacht wil worden buitengewoon grote sympathieën voor het Derde Rijk en haar literatuur te koesteren.

En Urbain Van de Voorde drijft zijn neutrale politiek toch werkelijk wel heel ver als hij een Europeesch schrijver als Lion Feuchtwanger in een adem noemt met Ina Selidel en een tamelijk onbekende grootheid als Victor Meyer Eckhart.

Allen (Hans Friedrich Blunck, Friedrich Griese, Emil Strauss e. N.R.) onderscheiden zich door een diepe liefde voor den geboortegrond,

voor het eigene van land en volk». Is Urbain Van de Voorde misschien van meening dat de uitgeweken schrijvers — de door Hitler uit hun geboorteland gemaakte schrijvers — geen liefde voor hun vaderland — voor het eigen land en volk koesteren? Begrijft de schrijver zich daar niet op gevaarlijk terrein?

Tegenover de vaak mybiede en cosmopolitisch overbeschaafde sfeer die, spijt alle verschil van uitgangspunt en doelstelling, de romankunst van expressionisme en nieuwe zekerheid, zowel als van naturalisme en neo-romantiek kenmerkte, een atmosphere vaak bezwangerd met erotische effluvia en decadente sensibeleit, stellen ze de frissche krachten eener ongerepte Duitse volksziel als de voedingsbodem hunner inspiratie; bij hen wordt de geest van het «fin de siècle», moeheid, leegheid, niet weten waaruit noch waarin, vervangen door den mannelijken strijd met de natuurelementen, door de probleemloze levensvolheid van menschen, die onaangestast bleven van de ontzenuwende splitszwammen eener vervallende beschaving.»

De lezer voelt, dat Van de Voorde hier reeds met begrippen en woorden uit het arsenaal der Reichsschrifttumskammer schertst. Waar zijn de belangrijke literaire kunstwerken die naar deze «frissche krachten eener ongerepte Duitse volksziel ontsproten» — aan de mannelijke strijd met de natuurelementen?

Urbain Van de Voorde zal ons niets anders dan enkele middelmatige Blubo-romans kunnen noemen en zal moeten toegeven, dat in Duitsland sedert Hitler aan het eind van de laatste belangrijke literaire kunstwerken verscheen. Belangrijke auteurs als Carossa, Ricarda Huch en enkele anderen, die in Duitsland zijn gebleven hebben geen nieuw werk gepubliceerd. Het is voor een ernstig literair criticus eenvoudig onmogelijk naast Heinrich Mann's «Die Jugend des Königs Henri IV.» naast Arnold Zweig's «Erziehung vor Verdun», naast Lion Feuchtwanger's historische roman «Die Söhne», naast Brecht's «Dreigroschenroman», naast Regler's roman uit den boerenoorlog «Die Saat», naast «Inhard von Brenzano's» «Theodor Chindlers», om slechts enkele boeken der uitgeweken schrijvers te noemen, slechts een paar boeken van in het Derde Rijk vertoevende schrijvers te noemen, wier werk een vergelijking hiermee kan doorstaan.

Urbain Van de Voorde doet in zijn overzicht alsof dit wel het geval is en brengt zijn lezers daardoor op een dwaalspoor. Hij heeft de moderne Duitse literatuur met de publicatie van dit geschrift geen goeden dienst bewezen. De schrijver weet immers onder het mom van neutraliteit den indruk dat de literatuur van het Derde Rijk op zijn minst gelijkwaardig is aan die van de Duitse schrijvers, die momenteel nog in het buitenland vertoeven. Dit is koren op den molen van het Duitse fascisme. De heeren van Berlijn zullen Urbain Van de Voorde dan ook stellig dankbaar zijn voor zijn brochure. Schreeuwde Hitler-Duitsland de laatste jaren niet moord en brand, dat men in het buitenland aan de emigrantenliteratuur de voorkeur gaf boven de officiële bruine en worden, met het oog hierop de bruine blubboeken in het buitenland niet reeds met een korting van 25 t. h. verkocht?

De dienst, die Urbain Van de Voorde met deze publicatie aan Hitler-Duitsland bewijst, is dus waarlijk niet gering.

Dat dit geschrift met behulp van het N. I. R. is ten zeerste te betreuren.

EEN BOEK OVER VINCENT VAN GOGH

VERTALING VAN HET WERK VAN MEIER-GRAEFE

door Achilles Mussche

Het lijkt wel niet den minsten twijfel, of van alle Hollanders uit dezen tijd is Vincent van Gogh, de arme, miskende Vincent, verweg de beroemdste. En het is dan ook aan den anderen kant een van de onbegrijpelijke en onvergeeflijke misstanden in de Nederlandsche cultuur, dat over dezen geniale, wereldvermaarden Nederlander in zijn eigen taal nog altijd geen volledige biografie bestaat. En dat, terwijl in het buitenland de literatuur over Van Gogh, zijn leven en zijn werk steeds maar aanzwelt, af en toe zelfs op onstellige wijze en in bedenkelijken vorm. Zoo is voor enkele tijd in het Engelsch een roman van een 300 bladzijden verschenen, waarin het leven van Vincent wordt geschiederd onder den allesbehalve gelukkigen titel *Lust for Life* (zooals als: Levensdorst) met een soms grappig gemis aan kennis der toestanden en de hachelijke methode, om alle personages sprekend te laten optreden. Terwijl allerlei specialisten in de medicijnen en de psychiatrie misbaar soms op onverantwoordelijke wijze te lijf gaan over de vraag, of Vincent aan epilepsie dan wel aan een vorm van schizofrenie heeft geleden en of de geschiedenis met het afgesneden oor als een castratie-complex moet worden beschouwd.

Maar ondanks die steeds stijgende, soms ongezonde en soms door psychische schandalen over nagemaakte schilderijen opgejaagde belangstelling, blijft de literatuur in het Nederlandsch over Van Gogh bescheiden klein. Het is dan ook maar al te best begrijpelijk, hoe de Amsterdamse uitgever H. J. Paris er voor enkele jaren is toegekomen, een vertaling te laten verschijnen van het voortreffelijke werk, dat over Vincent geschreven werd door den bekenden Duitschen kunsthistoricus Julius Meier-Graefe, en waarop ik hier even de aandacht wil vestigen van alle kunstminnaars, die den tekst niet in het origineel kunnen lezen. Men weet, dat Meier-Graefe een der beste kenners van het Fransche impressionisme was met een reeks werken over *Cézanne und sein Kreis*, *Auguste Renoir*, *Edouard Manet*, *Degas*, enz., alle verschenen bij de groote uitgeverij van P. de Meulder.

In 1922 publiceerde hij een groot en duur werk in twee delen (met 103 reproducties) over *Vincent*, en in 1925 verscheen daarvan een enigszins gewijzigde, goedkoopere uitgave. Deze werd door den Nederlandschen vertaler Casper de Jong tot grondslag genomen voor zijn vertaling. Daar ik over dit boek reeds gesproken heb bij de verschijning in het Duitsch, zal het mij toegelaten zijn mezelf hier wat te citeeren.

Reeds de naakte cijfers uit het leven van Vincent kan men legendarisch heeten. Een leven van 37 jaar, een schilderscarrière van 10 jaar; twee derden hiervan worden, heilig en barbaarsch, gewijd aan oefeningen, die doen denken aan Spartaansche tuchtingen; het ander derde wordt verschoerd door vuurvlagen van waanzin — en in het arme handjevoel overblijvende dagen, op den rand van den afgrond, schijnt hij zijn honderden doeken. Alle wetten van menschenlijke groei en menschenlijke baring worden hier als door een vulkaan verstoord. — Legendarisch is zijn smachten, zijn hongeren met heel zijn leven, heel zijn leven lang, naar de menschen, zijn broeders, en een geheimen god mischijn, dien hij opzoekt en liefheeft; en dient in de mijnen van 't beloofde land der Boringe, in de sloppen en op de zolderkamer van een verwaald Sien, en achter de tralies van een gekkenhuis, dat hij op zijn doeken aureoleert met den stillen vrede van een klooster en den bloeienden lach van een paleis uit het Zuiden.

Legendarisch ook zijn ziekte, de «wide woestine» van zijn waanzin, die hem als in bliksems voor den orkaan met zinnen en boomen en bloemen overstelpt, die door zijn doeken leven, rust in de vlam van getrokken messen en revolvers; moordvlagen waarin de dood door zijn leven vaart, als de mistralwind van over de zee. — Legendarisch zijn doeken, waarop hij niet de zon, doch haar wintelen en zinnen skinderen, niet de boomen en bloemen, maar hun flensgroei en delirereën in spasmen van kleur; niet den zaaiër, maar de daad van het zaaien als een symbool van de bevruchting der eeuwigheid door den mensch. — Legendarisch zijn zijn leven, legendarisch zijn werken; beide even tumultueus en mistueus.

Diepe dingen zegt Meier-Graefe in dit boek. Ook hij denkt bij Van Gogh als vanzelf aan Dostojewski: het zijn dezelfde diepe gronden, van den oude: In zijn drinkende en rookende Boeren staat hij soms verrekend dicht bij den genialen Brauwer.

PRENTEN VAN OUDE MEESTERS

Een eerste zaal werd voorbehouden aan de volkscultuur en de gebruiksgrafiek. Men vindt er de naieve, eerbiedwaardige, leuke werken belandende platenschilders der 16 tot 19 eeuw; monogrammen, godsdienstige prentjes, gekleurde sancties, nieuwjaarswenschen, ganzenspielen en bedevaartvaantjes. In folkloristisch en historisch opzicht zijn deze prenten van het hoogste belang. Doch niet zelden stijgen ze boven hun oorspronkelijke betekenis uit: zoals de merkwaardige politieke spotprent: «Koning-spel Courant» uit 1689, van Philibert Bouttais.

Jan Gossaert van Mabuse opent de rij der «Christus bespotters» sterk beïnvloed door Albrecht Dürer. Cornelis Metsys, zoon van Quinten, was geen groot meester, doch had oog voor het karikatuurale, wat blijkt uit zijn «Portret van Hendrik VIII».

De 14 beertoonen en studies naar kreupelen behooren tot het beste zijner productie. Hans Liefrinck graveerde twee meesterlijke karikaturen naar teekeningen van Leonardo da Vinci, terwijl Frans Huys zich vooral op het etsen van Bruegel en Dürer toelegde. De meeste interessante persoonlijkheden uit die eeuw is Philips Galle die innig in betrekking stond met Cock en Plantijn. Hij graveerde zelf en gaf talloze prenten uit. Hem danken wij de mooiste gravures naar Pieter Bruegel den oude, o. a. de schitterende gesneden plaat voor den «Alchemist».

(Vervolgd).

EL.

Een der prachtige zelfportretten van VINCENT VAN GOGH.

waaruit onvergetelijke woorden, verblijnd en eenvoudig, opwellen, woorden die ons leven onderste boven keeren en ons herscheppen tot een nieuw soort van mensch; dezelfde onzinnige lichte tot de menscheit; dezelfde ruige deemoed; hetzelfde primitieve christendom. Wat een fenomenen: een tweede Christen in onze moderne christenheid! Maar hier dan, onmiddellijk, het verschil: Vincent heeft een Rusland gemist — en hij had een Rusland nodig om er in te wortelen en wijf over open te bloeien. In een of ander Rusland had hij dien ontorendend drang wellicht kunnen volgen en volvoeren, om menschen als heiligen te schilderen. Hij heeft Gogh en de menschen gezocht in 't ruimer van wereldsteden, die den angst der menscheit heide, onder de rookwoken van de Boringe en tusschen de kleur-tormenten van zijn zonnebloemen; en dat hij ze moederziel alleen moest zoeken en ze nergens vond, dat is zijn tragedie geweest.

Als Van Gogh in Aries de razernij van de lent in het Zuiden ontmoet, doet hij Meier-Graefe denken aan een mensch, die lang op zee was en nu voor den eersten keer bij de vrouwen komt. Daarbuiten heeft hij van de vrouw al het mogelijke gedroomd: moeder, kameraad! En nu ziet hij, plots, het Vrouwelijke, de tegenovergestelde pool, paradijs en dreigement ineen. Parijs was nog een kwestie van kunst en kollega's; in Aries zijn mannen en vrouwen, bergen, hemelen en kleuren; dingen, die in 't land des Zuiden moeten worden. Over de bloemen, irissen en rzen, uit den tijd van het gekkenhuis te Saint Remy: Menschen uit een tijd, die rijker was aan vreugden, hadden waarschijnlijk bloemen nooit zoo waargenomen. Streeft het door hem heen gespannen oog van den modernen mens zag ze zoo. Als schilder behield hij veel van den godzoeker. In zijn boerenlaarzen steekt Goethiek, waardoor ze tot religieuze worden. Zijn boomen zijn handen, tot hartstochtelijke geboden geworden.

Gogh heeft ook profetische woorden gesproken en met de schoone droomen rondgelopen. Om te beginnen die ongehoorde droom: om met zijn kunst te redden, te communiceren; 't visioen van een grootse decoratieve schildering, van een broederlijke samenwerking, Gauguin en hij, aan hetzelfde doel. — De droom die hem voorzwoefde van een portret, dat hij schilderen zou naar:

een bevrienden kunstenaar, iemand die werkt gelijk de nachtegaal zingt: het blond van de haren opgevoerd tot oranje, chroomgeel, citroengeel; achter het hoofd valt de banale muur weg en een eenvoudige achtergrond in het rijkste blauw strekt zich tot in 't oneindige uit, zodat het lichtend hoofd daarop een mysterieuze indruk maakt als een ster in het diep azuur. — De droom, om den nacht met een sterrenhemel te schilderen. — De droom, om de Berceuse in een matrozenkroeg op te hangen tusschen twee groote zonnen links en rechts, om in hun latend gele almachter der liefde uit te bazuinen.

Van Gogh heeft geleefd — als men dat leven kan heeten — in den ban van het noodlot, in den greep van dien daimon. De angst, het avontuur, de oneindigheid die des daimons zijn, kwelden hem en joegen hem op. Wel was er als een diepe stem van het instinct, die hem waarschuwde voor den afgrond der extase; wel deinde hij achteruit voor den droom om heiligen van dezen tijd te schilderen. — De droom, om de Berceuse in een matrozenkroeg op te hangen tusschen twee groote zonnen links en rechts, om in hun latend gele almachter der liefde uit te bazuinen.

Het noodlot van Van Gogh is, op algemeen-menschenlijke schaal, Duitsch. Het is de noodlot van den mensch, die voor de krachten en helmweeën in hem nog geen vorm, geen lijn, geen grenzen vindt; van den mensch, die weigert den bol en cirkelvorm van aarde en horizon te erkennen, omdat hij alle geschiedlijnen verwerpt; het noodlot van de Germaansche zwerfzand, van Odin af, van wien het in de Edda luidt: «Wanderer heizze ich», tot op Nietzsche en Van Gogh en hoewel anderen toe. En in die zwerfzand de drang naar het Zuiden, naar zons en wind en kleuren, die de onrust bij hem; van ontietingen, waarvoor zij niet geschapen is, waartegen zij niet bestand is, waaraan zij ten onder gaat.

Zoo heeft Van Gogh, in zijn persoonlijkheid, het Duitsche noodlot uitgeleefd, heldhaftig tot in den ondergang toe, om zijn liezen dubbel ban: de zwerfzanddemonie van al het wordende, en de vlamme-demonie van het Zuiden.

KUNSTKRONIEK

Teekeningen en prenten van Antwerpsche kunstenaars

MEIR — ANTWERPEN

De inrichters van deze indrukwekkende tentoonstelling — indrukwekkend zowel door de hoeveelheid als door de heedaanigheid der geëxposeerde werken — hebben een vierdubbel doel nagestreefd:

1) Een overzicht geven van hetgeen tot Antwerpen van het begin der XVII eeuw af tot op dezen dag gepresterd werd op het gebied der grafiek, der teekening en der prent.

2) Het publiek, zelfs het ontwikkelde publiek, doen terugkomen van de dwaling, dat teekeningen, etsen, houtsneden, enz., kunstwerken uitmaken, die veel minder belangstelling waard zijn, dan de schilderkunst.

3) Toonen wat het onlangs gesticht Antwerpsche Prentenkabinet, waarvan de eerste grondslagen gelegd werden door Max Rooses, reeds reekende en welke belangrijke studiebron het biedt aan liefhebbers en studeerenden.

4) Een onbekende huide brengen aan de Antwerpsche kunstbeschermers, aan wier milde steun het te danken is, dat de fraaiste en zeldzaamste stukken van het Prentenkabinet konden verworven worden.

Dit veelzijdig doel werd in alle opzichten bereikt en de inrichters, waarvan onze medewerker A. J. J. Delen de animator is, verdienen den dank en den lof van alle kunstminnaars. Indien we zeggen, dat we voor ons vluchtig en vrij oppervlakkig bezoek ruim vier uren noodig hadden, dan moge dit een denkbeeld geven van den omvang en het belang der manifestatie. En hier schuilt het eenig bezwaar, dat we tegen de gelijke overzichtslijke tentoonstellingen hebben. Er is altijd te veel. Zoo de zwar taak, een beeld op te hangen van de algemeene ontwikkeling der grafiek in een centrum als Antwerpen, die inrichters niet afschrikt, dan dient er toch gedacht te worden aan: den doorsnee bezoeker, die zooveel eeuwen ineens te verwerken krijgt en afgeschrikt wordt. Is hij volhardend en werkelijk geboeid, dan zal hij wel een overstelpend indruk opdoen, die echter weinig diepgaand zal zijn. Een eenvoudige mathematische berekening zal den tijd rangen, die noodig is om 2150 werken naar behooren te bekijken.

Men had zich dus moeten beperken en veel strenger zijn in de keus. Gelukkig waren de inrichting en de manier van aanbieden onbepaald. De chronologische volgorde werd overal gehandhaafd, wat in dit opzicht van kapitaal belang

is, en de beste werken gingen niet in den mistroem van de tweede rangen.

Het zou buiten het kader van een dagbladartikel vallen hier een volledig overzicht te willen geven van de ontzaglijke productie, die te Antwerpen samengebracht werd. We beperken ons tot het hoofdzakelijke.

TEKENINGEN VAN OUDE MEESTERS

De twee hoofdstroomingen der 16e eeuwse Vlaamsche kunst zijn tegenwoordig, t. t. z. de volksculturele en de romaniserende. De Antwerpsche meesters, die tot de eerste richting behooren, staan allen onder den dominerenden invloed van Pieter Bruegel. Dit blijkt al heel vroeg uit eer «Rivierlandschap» van de eerste helft der XVII eeuw, dat vroeger toegeschreven werd aan Jan Mandijn, doch van de hand aan den onbekende meester zou zijn. Alles in de compositie van dit kleine meesterwerk wijst op invloed van denouden Bruegel: gebruikte voorplan, slingerende rivier, hooge horizon. Alleen missen we de onvermijdelijke figuurtjes op den voorgrond.

Ook in het «Italiësch Landschap» van Hieronymus Cock of van zijn broer Mathijs, is trots het romaniserend onderwerp, de bekende stiptetechniek van Bruegel aangevend bij het weergeven der boompjes en de behouding van den achtergrond. Zelfs bij meesters van het laatste vierde der XVII en het eerste der XVIII eeuw, die de groote voorbeelden naverken: Paul Brill en Willem van Nieuland en zelfs Gillis Neyts.

Wild en zeer persoonlijk van compositie is de eigenaardige «Berglandschap» van Tobias Verhaecht, die de eerste leermeester was van Rubens.

Van Jan Bruegel, gezegd de Fluideelen, zijn er drie landschappen, waaronder een (nr 23) dat sterk herinnert aan het «Landschap met uagen en veen» uit de verzameling L. Baele.

De meeste andere teekenaars behooren tot de romaniserende strooming. Hand k van Cleve III bracht uit Bologna een landschap met Romeinsche ruïnen mee. Marten de Vos, die te Venetië les ging nemen bij Tintoretto, verraadt zijn Italiaansche leerschool in de «Marteling van den H. Andreas», eveneens als A. Thomas Key in «De Familie van de H. Maagd».

Allen konden reeds min of meer den Barokkint aan, die hier hoogtij viert met Pieter Paulus Rubens. Een zeer merkwaardige teekening

HIERONYMUS COCK NAAR PIETER BRUEGEL DEN OUDE:
Alpenlandschap (kopiersnede).

van den grooten meester is het «Brabantisch Landschap» van het jaar 1609, omdat hier nog de invloed van Jan Bruegel duidelijk is en de wilde romantiek der latere landschappen nog ver te zoeken. De rood en zwarte krijtteekening «Herodes en de leeuwen van Nemea» uit den Italiaansche tijd is belangwekkend om de opeenvolgende correcties aan den stand der beenen. Aldus bewaard, lijkt het wel futurisme «avant la lettre». «De slag van Cadorna» werd nauwkeurig ontworpen naar een schilderij van Titiaan en de compositie er van zal later overgenomen worden in het beroemde doek «De slag der Amazonen».

De diensstudies van Frans Snyders en Jan Fyt zijn prachtstukken van leven en beweging, wonderen van bravuur in de techniek en oneindig hogere staande dan de stillevens met wild e gevegte van Paul De Vos.

Zeer volledig is de serie werken van Jacob Jordaens, die een volkske frisheid en loefheid wist te steken in zoo menig grootsprakerig barok tafereel. De studiebladen voor zijn godsdienstige en didactische schilderijen zijn niet alleen verbandend vrij van trek, doch ook eenig mooi van toon.

Antoon Van Dyck is slechts met vier teekeningen vertegenwoordigd, daar vele werken, die hem vroeger toegeschreven werden, thans onder een anderen naam gecatalogeerd zijn. Maar er is de zwerige nerveuze studie voor «Christus en de overspelige vrouw» die ons oneindig meer leert over het karakter van Van Dyck's kunst, dan de gaaf afgewerkte voorbereidende teekening voor de «Kruisdraging» der Sint-Pauluskerk. De laatste, wezenlijk representatieve figuur is David Teniers II, zoon

ANTOON VAN DIJCK: Kristus en de overspelige vrouw (penteekening).

DE NIEUWE BALATUM

Te Genval werd de meest volmaakte en de machtigste fabriek ter wereld van vloerbedekking en van behangpapier ingehuldigd

NU ACHT MAANDEN GELEDEN...

Vele Belgen herinneren zich nog den brand van 19 Februari 1936, waardoor de fabriek van Balatum en van Behangpapier, welke haar hoogten toren nabij het station van Genval, in de lucht verhef, werd vernield.

De bladen van 's anderendaags verkondigden de tragische ge-

beurtenis. Geheel de fabriek welke aan 1.000 werklieden arbeid verschafte, dreigde in de vlammen op te gaan. Dank zij den moed van de redders, kon men de ramp beperken, doch de groote gebouwen van de Balatum en het Behangpapier werden vervaardigd, stortten, na enkele uren, in elkaar. Voorraad en machines, alles was verloren. Uit den onmetelijken brandstapel, die drie maanden nadien nog smoekte, kon men nog alleen eenige duizenden ton betonblokken en oud ijzer weggraven.

„Gelukkig, was geen enkel werkmans gedeerd geworden. Alleenlijk, bij het sloopen van een «toren», liep een vreemde arbeider vergaan op. Nu is hij genezen.

Zoodra men zich van de ramp een denkbeeld kon vormen, besloten de beheerders van dadelijk de opruimings- en opbouwingswerken te doen aanvangen. Alzoo hadden de werklieden geen werkloosheid te ondergaan en, onder de leiding van een keurkorps van voormannen, zetten zij zich moedig aan het werk. Meer dan 10 miljoen kilogram puin werden opgeruimd, met de hand, met de machines en zelfs met behulp van dynamiet. Na 4 maanden arbeid, was de bouwplaats klaar.

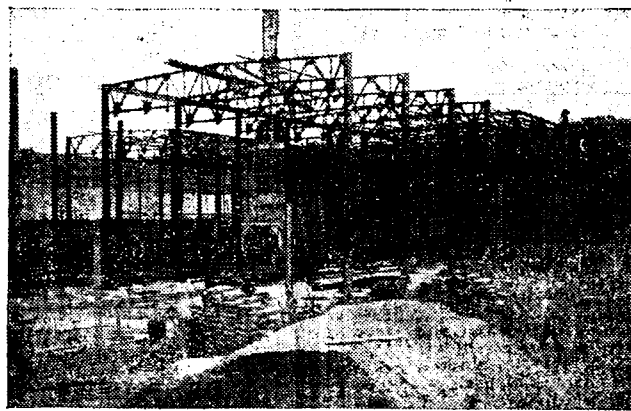
Doch, gedurende dien tijd, ging de verkoop van Balatum en van Behangpapier onverdroten voort. Om de klanten niet in moeilijkheden te brengen, moest men gansche treinwagons Balatum uit den vreemde betrekken, vandaar een aanzienlijke uitvoer van rijksvaluta. Echter, konden de zusterfabrieken, ondanks de moeite die zij zich gaven, niet van stonde af de kwaliteit voortbrengen, waaraan de Belgen gewoont zijn geraakt. Daaruit ontstond een zekere doornis op onze markt en werden zekere klachten geuit.

„Maar, daar zijn thans acht maanden overheen...

SPECTATOR.

DE PHOENIX herrijst uit zijn asche...

Naar mate de opruiming geschiedde, zag men de nieuwe gebouwen oprijzen. Het was een wedijver, in snelheid, tusschen de metaalbouwkundigen, de metselaars en de ineenzetters. Alzoo konden de van den eenen in den anderen dag genomen foto's dienen als een film eener waarachtige herrijzenis. Als door een wonder, men de pilaren in de hoogte rijzen, de getimmerten zich ontvoeren en de muren uit den grond stijgen.

Het is de «Société Métallurgique d'Enghien-Saint-Elou N. V.», te Edingen, welke die overgrote werkplaatsen heeft opgebouwd, met een SPOED en een VOLMAAKTHEID die de bewondering der vakmannen heeft weggedragen.

Inderaad, een ware sport! En hoezeer volledig, aangezien de WETENSCHAP van den ingenieur, de SPIEREN van den arbeider, de HANDIGHEID van den werkmans en de samenhangende zijn. Het is de edele sport van den ARBEID. Daar uit de reindracht die macht geboren wordt, zoo konden alle rekords worden overtroffen: 100.000 vierk. meter werkplaatsen, TOTAAL AFGEWERKT, na 8 maanden arbeid!

Vervolgens, was het de montering van onmetelijke droogkamers, in staat om 150 KILOMETER BALATUM EN 200 KILOMETER BEHANGPAPIER te ontvangen.

Eindelijk, dank zij een ongeëvenaarde ervaring, hebben de vakmannen er de meest moderne machines aangebracht, waarin de ALLERLAATSTE ONTDEK- KINGEN OP GEBIED VAN SCHEIKUNDE EN VAN WERKTUIGKUNDE zijn toegepast.

Alzoo, heeft een GROOT NATIONAAL BEDRIJF, dat door een ramp onherroepelijk verloren scheen, thans een nieuw leven hervonnen.

De Fenixvogel herrijst immer uit zijn asche, zoo spreekt de legende. Dewijl BALATUM DE PHOENIX IS VAN DE VLOERKLEEDEN, KON VAN HEM NIET MINDER VERWACHT WORDEN!

J. E. VAN BELLE.

De 7 deugden van Balatum:

1. FAAM(wereld), gansch Belgisch fabrikaat (6 nieuwe oetooien).
2. WEERSTANDSVERMOGEN tegen de sleet, nog sterk verhoogd.
3. GLANZING (Hoogste), gebreveteerd, door lak en vernis.
4. PLAATSING gemakkelijk en op alle vloeren.
5. ONDERHOUD nagenoeg onnoodig; volkomen hygiënisch.
6. KEUS onvergelykbaar van teekening en van kleur.
7. PRIJS slechts 7 frank per vierkante meter.

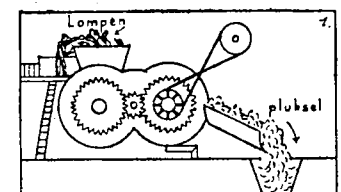
DUS: de hoogste kwaliteit voor den laagsten prijs

Een reportage van JEAN BERNARD

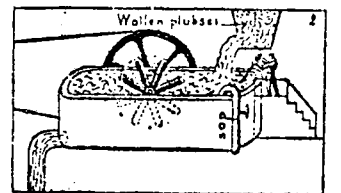
Ik heb Balatum zien maken...

Fabriek P. G. ! Mystrie en ge- duis... zoo ben ik ter plaatse. Wat al moeite mij die reportage heeft ge- kost! Vooreerst kilometers weg afleg- gen en honderden trappen beklim- men. Maar ditmaal zijn wij er. Wij gaan onzen leidman volgen.

Hier hebt ge vooreerst een soort DORSCHMACHINE. Allerhande oude kleeren, votten en zelfs oude hoeden worden er binnen gesneden. (1) Men

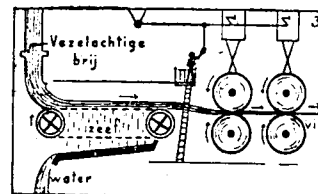

wil mij zelfs toelaten er mijn overjas in te steken om ze tot balatum te laten omvormen. Ze zou dan ten minste waterdicht zijn en gemakke- lijk te onderhouden, zoo verzekert mij een ingenieur... Ja, doch een weinig- ske stijf! Neen, mijn besten dank! Uit de verkervingsmachine, DECHIQUE- TEUSE, komt een veelkleurig mengsel van wolachtig pluksel te voorschijn. Dit alles valt in een STAMPTRUG, een soort meng-kneedbak die door een motor van meer dan 1.000 paarden- krachten bewogen wordt. Daarbinnen, zou mijn overjas, in 20 minuten, tijds, tot een soort brij veranderd zijn, die door een zwartachtig «sap» wordt opgelegd. (2)

Die brij — zoo zegt mijn leidman — vormt een «ophanging» van wol- vezels. Inderaad, het is het water van een proeflaasje verdund monster- laas de haarvezeltjes zien, een soort van 2 tot 3 centimeter lange dunne draadjes, welke bewegen en zich tegen elkaar aandringen. De eigenschap welke die vezeltjes bezitten van samen te hangen, laat toe te bekomen wat men een VILTLAG noemt.

De zwartachtige brij wordt op een ZEEF zonder einde uitgespreid; (3) het

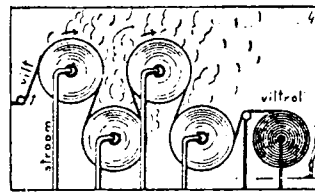
water druppelt weg en, wegens het schudden der zeef, kluwen de vezel- jes in elkaar en pakken open. Ziehier het VILT!

Zoals het zich thans voordoot, wordt het veel als «ondergoed» ge- bruikt voor de vloerkleeden. Te we- ten, men legt het onder de lino's, ba- latums en tapijten, ten einde den vloer geluidloos en warm te maken.

Om het tot balatum te verwerken, wordt dit vilt doordrenkt met ASFALT BITUMEN en met BALATA-OLIE. Alzoo wordt het onbederfbaar, water- dicht en lenig. Het wordt vervolgens GEWALST in banden van 2 meter breedte en 2 mm. dikte.

Dit walsen geschiedt tusschen over- groote granieten cilindervormige rol- len. Ik heb den indruk dat, moest ik er mijn vinger tusschen riskeeren, ik in een ommekeer, zou omgevormd zijn in een mooi karpeltje ter waarde van een belga... Doch laat ons verder gaan.

Het asfalt-vilt wordt gedroogd op een indrukkende reeks van BROOGROLLEN, (4) verwarmd door

stoom op 120 graden. Daarna, wordt het opgerold, tot rollen van 1.000 ki- los. Over smalspoorwegentjes, reizen die rollen en, daar ik van reizen houd, ga ik met de rollen mee...

Zoo kom ik gaaf en gezond in de drukkerij te land. Het balatum be- vindt zich hier voorzeker op meer dan 500 meter van zijn vertrekpunt. De overgrote klos van GEDREKT VILT heeft niet den tijd uit te rusten van haar reis doorheen de fabriek. Nau- velijks aangekomen, wordt zij uitge- niddigd zijt opnieuw af te wikkelen, hetgeen geschiedt in een zaal zoo groot als een kerk. Daar heerscht, trouwens, dezelfde duisternis en dezelfde stilte, doch het is er veel warmer!

Het is in die eenszins mysterieuse atmosfeer dat het zwarte rouwvilt tot BALATUM gaat omgewerkt worden. De nederige pool zal in een veelkleu- rigen en schitterenden vilt omge- toevord worden.

Dit gaat echter niet zonder moei- te, te oordeelen naar de dreigende toestellen met ingewikkelde mecha- nismen, die aan pijningstuigen doen denken.

Ik zie eerst het vilt dat in een MANGEL wordt uitgerokken en — zonder hoop op scheiding — verbonden wordt met een soort van zaif, zoo zacht als een schoonheidscréme... En, inderaad, daar is het, op een zijde, versch geblankt. Tint: «zonnslag», Mewrouw! In lange huijverende slierten, gaat het aldus opgsmukte vilt zijn roode frischheid verbergen in een BROOGKAMER, alwaar het zes lange dagen zal verblijven, tot het steendroog is geworden.

Nu is het geschikt om zijn prach- versiering te ontvangen. Men bemerkt reusachtige DRUKROLLEN (5) die,

over den rooden band, op en af gaan en, telkens, er een der teekenkleuren op achterlaten.

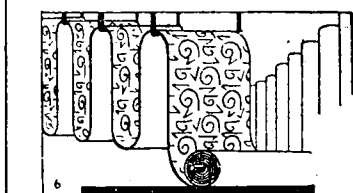
En al die groene, gele, bruine, kar-

minkleurige arabesken vinden hunne respectievelijke plaats, alsof de reu- zenpers al spelende een zeer ingewik- keld puzzle wist op te lossen.

Betovering der mechaniek! Heer- lijkheden van 's menschen vernuft en van zijn handigheid!

Aldus versierd, gaat ons vilt in den oven en komt er slechts uit om een laatste lijden te verduren: de DUB- BELE VERNISSING. Wat men al niet moet lijden om er mooi uit te zien!

Nieuwe droging en het eigenlijke «Balatum» verschijnt als een Oostersch tapijt zoo kleurig en zoo schitterend als een sterrenhemel. En dit is nu de opwikkeling op rollen, ter hoeveelheid van 60 vierkante meters, zooals wij ze in de uitstallamen der winkels en in warenhuizen zien uitliggen, vol belof- ten van schoonheid, comfort, vreugde, gezondheid en zinnigheid. (6)

...en Behangpapier "P.G."

Op mijn stappen terugkeerende, doorheen de werkzame stad, zooals men de P.G.FABRIEK mag beti- telen, werp ik een oogslag in de fa- briekarbeidplaatsen van het behang- papier. Wat een weelde van kleuren! Hier zijn al de schilder buitensporig- heden toegepast. En de relatieven vervaardigen hier kilometers en ki- lometers «kubisme» en «futurisme»...

Dit belet niet dat, nabij gelegen machines, even goedhartig, hecteren en hecteren «bloemenweikens», «sati- netjes», «tegelfloerkeens», enz., en af- leveren.

100.000 meter per dag! Kies maar op, Mewrouw!

Ten eene schouwung van de «BOTA- TIEVEN» die, als soldaten front in de rij en zijn opgemonterd te blinken staan, stap ik haastig voorbij de ba- taljons «spelmachines»...

't Is haast tijd voor den trein en reeds drie uren lang verlustig ik mij in al die schoonheid en merkwaardig- heid.

Bij het uitgaan, betuig ik mijn dank aan den Directeur die tevens de Stic- her is van deze Fabriek. En ik wensch hem er mede geluk, zulk een onder- neming te hebben kunnen ontwerpen en tot een goeden uitslag brengen. «Waar zouden wij ons, in België, be- vinden, — zoo vraag ik mij af —, in- dien er geen mannen vol initiatief en sociaal geest het verstand hadden van nieuwe nationale fabrieken voort te brengen? Geen arbeid zonder bloeiende fabrieken, en geen brood zonder arbeid».

Hij antwoordde mij: «Wel ja, doch om een fabriek te doen bloeien, is het noodig dat ALLEN er zich voor toewijden. Dit is hier het geval: de goede arbeid van eenieder maakt de wel- vaart uit van allen».

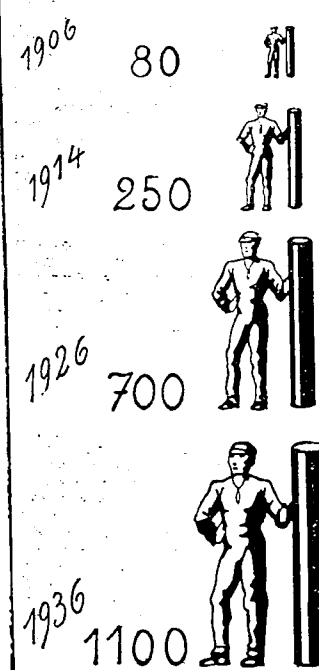
Welnu, leve de P.G. FABRIEK, daar zij, niet alleen welvaart verschaft aan hare 1.200 werklieden, maar ook aan honderdduizenden huishoudens die veraangenamde en verfraaid worden, dank zij de Balatum en P.G.-Behang- papieren.

Inderaad, Beste lezers, ik zou ge- wild hebben dat gij met mij dit om- reisje, te Genval, hadt kunnen doen. De bereidwilligheid van de ingenieurs, de goede gezondheid van de werkli- den, de moderne wanden van de scheikunde en de mechaniek, maak- ten dit bezoek tot een heerlijk genot. Ik voel echter dat ik ongelijk heb u de verboden vrucht te doen begeeren. Want, de geheimen van een Natio- naal bedrijf duchten de bezoekers...

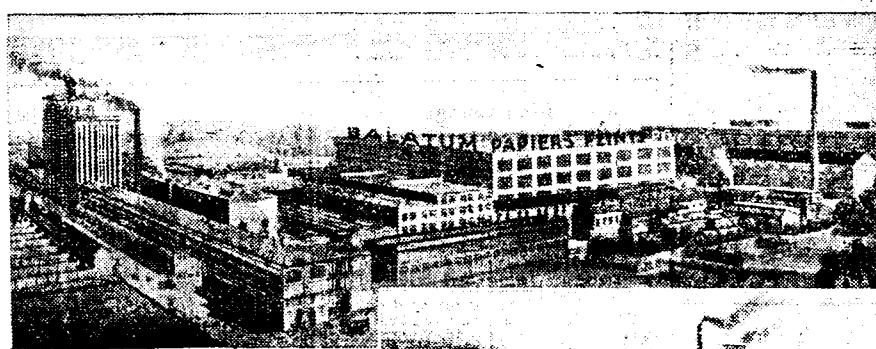
Maar, gedurende de lange winter- avonden, wanneer ge thuis zoo goed en behaaglijk bevindt, zult ge u wis die reportage herinneren. En bij het zicht van uw BALATUM en van uw BEHANGPAPIER, zult u, in gedachten, dit wonderreisje in de P. G.-FABRIEK nogmaals vernieuwen.

JEAN BERNARD.

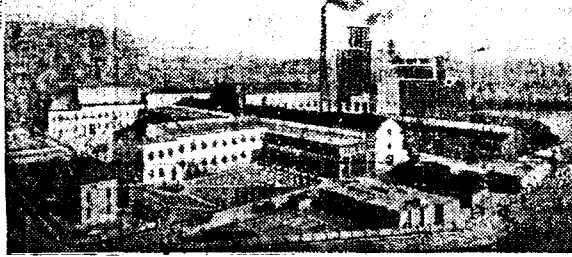
Personeel

Zoals de werkhuzen er thans uitzien

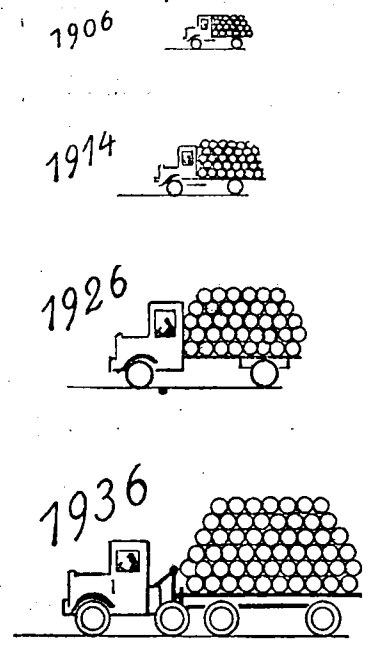

GENVAL

MONT-ST-GUIBERT

Dagelijksche productie

Feuilleton van «Vooruit»

38

ARTHUR TILMAN

Schatrijk zonder het te willen

— Wacht eens... Het is nog alles niet... Wij moeten bekomen dat miss Laura zijn tegenwoordigheid verlangt en die Webb zelf begreep dat er iets anders op de wereld bestaaf dan de fortuin...
— Hélele keek Dodekan bedenkelijk aan.
— Dit alles zal zeer gemakkelijk zijn, vervolgde hij, indien gij, met uw ge- woonlijke handigheid, alles doet wat ik u zeggen zal.
— Ik zal al doen wat ik kan, ik kan dus niets meer beloven.
— Dit is voldoende.
— Dodekan keerde zich naar Ostroga.
— Missen, Ostroga, sprak hij, ga met mij, M. Mattos tot in de bar. Er is veel mis, een goede groep zal hem goed doen, wij volgen u binnen enkele mi- nuten.
— De vader van Hélele had een breede lach en sege:
— Een prachtig idee.
— Ga dus, ik kom u aanstands ver- volgen.
— De twee mannen verwijderden zich, maar Ostroga keerde zich echter ver- schillende malen om. Was het Dodeka- kan, was het Hélele, die hij aldus be- keek?

Hij zegde geen woord aan zijn gezin daarover en beiden verdwenen.
— Dodekan begon met Hélele te spre- ken. Hij fluisterde haar een lange wijle allerhande dingen in het oor.
— Toen hij eindelijk ophield met spre- ken, wreef zij zich in de handen en met een glimlach van voldoening zeg- de zij:
— Ha, op deze wijze zal het bepaald gemakkelijk worden... Ik zal mij aan- stands aan het werk begeben.
— Ja, gij doet daar roed aan.
— Dus Laura... Yvonne, John... maar het Indisch opperhoofd?
— Dit zal ik zijn.
— Gij?
— Waarom niet? Mr. Ostroga zal u volgen, terwijl ik... Begrijpt gij?
— Ho ja.
— Ik laat u dus alleen.
— Hij groette vriendelijk het jonge meis- je en ging zijn twee gezellen opzo- ken.
— Mattot en Ostroga zaten reeds aan een tafeltje waarop twee grogs ston- den.
— Eens alleen mompelde Hélele:
— Wat is hij vreemd... Het is noch- tans ongetwijfeld een brave jongen, ik ben daarvan overtuigd.

Vervolgens keek zij met onderzoe- kende blikken rondom haar.
— Waar is Laura?... Ha, ik ontwaar ze.
Inderaad, de bekoorlijke Kanade- sche maakte zich juist gereed om zich in een gemakkelijken zetel te zetten. Nadat zij een warme deken over haar had getrokken verviel zij in een droe- merij, die niet bijzonder aangenaam scheen te zijn, want er lag eenige zorg op haar blank voorhoofd te lezen.
De bekoorlijke prins hield haar ge- dachten in beslag.
— Prins, mompelde zij, hij is een prins...
— Ha, mocht ik eens prinses wor- den. Indien deze zeereis wat langer had geduurd zou ik er misschien in ge- slaagd hebben zijn hart te winnen... Want ik geloof dat de prins...
— En terwijl een blos haar naar de wangen steeg, ging zij verder:
— Wat mij betreft, ik geloof insge- lijks, dat mijn hart geraakt is... Wat zou het heerlijk geweest zijn prinses te worden en terzelfdertijd gelukkig te zijn.
— Zij slaakte een zucht en ging ver- der:
— Ha, het geluk... Jeanne Lewis zegde mij dit toen zij in het huwelijk trad met een eenvoudigen bediende van haar oom... Gij ten minste be- kommerde zich niet om een sociaal rang... Helele, morgen neemt deze reis een einde en ik kan hem toch niet zeggen: «Lieve prins, ik weet niet waarom gij gaat, maar mijn zaken roepen mij langs denzelfden kant... Ik vergeet u...»
— Dag, lieve miss Laura, hoe gaat het u vandaag?
— Miss Laura schrok op en sloeg de oogen op naar Hélele die haar met een vriendelijken glimlach aanstaar- de.
Van den eersten dag dezer reis af

waren de twee jonge meisjes, alho- wel zij zoo verschillend waren, goede vriendinnen geworden.
— Hewel, mijn beste, vervolgde Hé- lele, gij zit hier te droomen en hebt mij niet eens zien aankomen...
— Ik geloof dat het dit mistig weder is, dat een dergelijke invloed op mij heeft.
— Hoe vreemd!
— Waarom vindt gij dit vreemd?
— Gij komt juist dezelfde woorden te zeggen als daareven de prins, die mij juist verlaten heeft om naar zijn kabinete te gaan.
— Ha, hij ook...
— Ha, indien ik niet vreesde u te mishagen, mijn lieve Laura.
— Was zoudt u doen?
— Ik zou u zeggen, dat ik heb mee- nen op te merken...
— Wat?
— Ho, dring niet aan, het onder- werp is te delikaat...
— Weigeren te spreken is steeds het beste middel geweest om de nieuwgier- heid op te wekken.
Laura werd dan ook aanstands zeer nieuwsgierig en met een zeker onge- duld in haar stem zegde zij:
— Ik meen dat gij mij alles zeggen moogt, Hélele.
— Gij meent dit, beste vriendin, maar gij vergist u misschien...
— Ho, uw vriendschap is niet recht- zinnig indien gij vrees, mij iets toe te vertrouwen.
— Pardon, pardon, ik ben een wer- kelijke vriendin voor u.
— Welnu dan, waarop wacht gij mij te zeggen...
— Welnu ik zal u openhartig spre- ken, maar gij moet mij onder eed be- loven, het stilzwijgen daarover te be- waken.
— Gij kunt gerust daarover wezen.
— Welnu, vervolgde nu Hélele,

zweer mij eerst en dan zal ik spreken.
— Laura stak de hand naar omhoog en legde haar eed af.
— Welnu, ziehier waarover het gaat hernaam Hélele... Ho, het is slechts een gedachte, die mij door den geest is gegaan.
— En terwijl zij zich naar Laura boog fluisterde zij:
— Wees openhartig, volledig op- gehart en antwoordt mij zonder omwe- gen.
— Gij maakt mij bang, waarover gaat het? Nu ik beloof u oprecht te zijn en te antwoorden.
— Hewel, denkt gij nie, dat mijn- heer Jean — ik wil niet over zijn uiter spreken, ten einde hem slechts als een mensch te beschouwen — dat mijnheer Jean dus een gedroomde echtgenoot zou zijn?
— Ho, riep Laura hartstoehtelijk uit. Hij zou een ideale echtgenoot zijn.
— En terwijl zij dit had uitgeroepen was zij hoogschoon geworden.
— Gij vindt hem dus een jongen naar uw smaak, wederover Hélele, hewel, ik geloof dat hij van zijn kant...
— Laura keek de spreekster met ang- stighe oogen aan.
— Ik meen te hebben opgemerkt, dat hij veel genegenheid voor u over heeft en dat hij, indien hij nog enke- len tijd naast u kon leven, zeer gaar- ne al zijn tiels zou prijs geven om naast u te blijven.
— Denkt gij dat hij mij zou trou- wen, vroeg Laura op ontroerden toon?
— Ja, ik ben daar bijna van over- tuigd.
— Miss Laura keek echter plotseling treurig voor zich uit en terwijl zij het hoofd schudde, zegde zij:
— Morgen komen wij aan te Quebec, onze wegen loopen uiteen... wij moeten dus van elkander scheiden.
(Vervolgt).

BAARDZIEKTE - ECZEMA NAT EN DROOG ZILT
Wordt in weinigen tijd en zeker genezen door de zoo zeer geprezen «ZIVAANTJES ZALF» (Universale Paster), te bekomen tegen fr. 5 de doos in de Hoofdepoot.
Apotheek STACINO-PETIAU
MAISSTRAT 4 (Rijshovelaan).
Schriften tegen fr. 5.50 in portzegels.

NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN. WER- zing aan de uitreiking der treinen van de Lijn Antwerpen (Linkeroever)-St. Ni- klaas (Waes). — Van Maandag 2 No- vember aanstaande af, zal de trein 3160 (Antwerpen (Linkeroever) V. 14.34 u. — St. Niklaas (Waes) A. 15.12 u.) te 15.15 uit Antwerpen vertrekken.
De trein TT 19 (St. Niklaas (Waes) V. 15.0 u. — Antwerpen (Linkeroever) A. 15.33 u.) zal 4 minuten vroeger rijden tusschen de bedoelde stations.

FRANKENHOFF & Co

48, ONDERBERGEN — 48 — GENT

ALLES	WINTER 1936	KREDIET
OP	75 FR.	AAN
KREDIET	PER MAAND	ALLEN
Tel. 14037	SLAAPKAMERS KEUKENS SALONS	Toegang vrij

Het verplanten der boomen

Iedereen weet dat men 's winters en niet gedurende den zomer, boomen verplant, want als ze met bladeren staan, ware de herneming onmogelijk, zoodat men ze wel twijfelachtig, niet tegenstaande de buitengewone voorzorgen van bespuiten en belommenen die men dan zou nemen.

Men weet dat de boomen veel verdampen langs de bladeren, vooral als het zeer warm is en de lucht droog. Deze verdamping is gedurende den groei zeer noodig om in de bladeren plaats te maken voor het water dat bezwangerd is met voedstoffen en uit den grond in de bladeren moet klimmen.

Dat water wordt uit den grond gezogen door de wortelharen (zeer dunne buisjes) die op de vezelachtige bladeren staan. Wanneer men een boom te verplanten boom uit doet zijn voorste veel vezelachtige wortels weg, maar ook al de wortelharen, want die zijn zoodanig tusschen de grondkrachten geslingerd dat ze met den grond die van de wortels valt, afbreken.

Verplanten is dus een gevaarlijke operatie, want de verdamping gaat voort, terwijl er voor 't oogenblik geen water kan opgenomen worden en de boom staat bloot aan verdorven.

Daarom wacht men tot al de bladeren afgevallen zijn, omdat voor eerst de groote verdampingsoppervlakte verdwenen is en omdat 's winters bij vochtig weer de verdamping op haar minimum gebracht is.

Planten met blijvende bladeren, zoals naalddorren (sparren) kerslaar, Audubon, enz., worden best 's winters niet verplant omdat door de bladeren de groote verdampingsoppervlakte blijft en het in den winter zeer duurt eer nieuwe wortels gevormd worden.

Men verplant deze beter in april of begin september, dan zijn de bladeren reeds hard en de verdamping is ook verminderd door de reeds te temperatuur en daar de grond warm genoeg is, duurt de worteling niet lang.

Men kan groen planten, om deze edelen ook verplanten in April-Mei. De boomen en heesters met afvallend blad worden dan verplant zoodaast ze kasl staan, t.z. van November af.

Men zal bij het uitdoen of verplanten zorgen dat zoo weinig wortels mogelijk gescheut worden. Daarom zal men op familielijken afstand van den boom een cirkelvormige greep delven tot onder de wortels en door het ondermijnen langs den boom kant, eensch den blok aarde waar de wortels in zitten, doen vallen.

Onlangs werden menchen trekken en sleuren de boom die groot nog niet was en een breuk of scheuren de wortels en hebben den slotte langer werk, omdat al de gevallen grond weder uit de greep moet geschoot worden.

Als de boom uit den grond is, zal men in voorkomend geval, met een scherpsnijdend mes de geschonden wortels snijden en de geschonden wortels zoo ran mogelijk zouden toehelen. Men zal ook zorgen de wortels zoo weinig mogelijk bloot te stellen aan verdamping en vooral niet aan bevriezen; dus bij verplanting goed innakken.

Indien de boomen van zeer ver vervoerd zijn en dan nog op het spoor werd, zoodaast dat ze zeer lang onderweg waren, dan zijn de wortels min of meer verdord en de hergroei zal zeer twijfelachtig zijn. In dit nadeel geval, zal men de wortels eerst een modderbad geven om ze te laten weken vóór men de boomen plant.

In de meeste gevallen komt dit niet voor en men verhoopen dat de wortels nog gezond zijn. Men zal dan ook niet talmen met het planten en om minder tijd te verliezen zullen de putten reeds gemaakt zijn als men de boomen krijgt.

Om rap en weldierig te hergroeien, moet er zich zeer vruchtbare grond rond de wortels bevinden. Toch mag verschen mest er niet mede in aanraking komen want die kan verbranden of verrotten veroorzaken.

Er moet met en best halfverteerde, tusschen, onder en buiten de wortels zijn, doch niet in de onmiddellijke nabijheid, wel daar waar de nieuwe wortels zullen groeien, dan is dien mest niet meer gevaarlijk. Het beste om rond de wortels te doen is mestdeerde of compost, die zoo ver verteerd is dat hij als aarde geworden is.

Als de groote doordringbare, maakt men de putten niet te diep, zelfs voor groene boomen want hoe dichtter ze bij de oppervlakte van den grond geplant worden, hoe beter; zelfs op een lichte verhooging, er rekening mede houdende dat ze door het innakken van den bewerkten grond nog zullen zinken.

Mest of andere gistende organische stoffen mogen nooit dieper dan vijftig cm. in den grond gebracht worden, want diep 't zou er een zure gisting ontstaan met vorming van grauwvurgas der moerassen, dat de wortels doodt. Wanneer een laagje mest op den bodem ligt, bedekt men het met goed den grond waar de boom op geplant wordt, de wortels oed opengespreid. Tusschen en buiten de wortels legt men dus korten mest en men vult compost of goeden grond op de wortels.

De putten worden breed genoeg gemaakt om veel mest buiten de wortels te kunnen leggen. Voor hoogstamige fruitboomen maakt men ze 2 m. wijd. Als gansch de put gevuld is, legt men nog een laag mest, bladeren, vlasvezels (leinen) of kaf er boven op om te beletten dat de grond bevriest, ten einde de wortelvorming aan te wakken.

Als de boomen moeten gestut worden, zal men den steunstok geplaatst hebben gedurende de planting om nadien geen wortels te schenden. Als men zeer laat in de lente plant, moeten de stammen met kalk aangevuld worden opdat de zonnestralen de stammen niet te veel zouden doen verdampen.

DENDRON
VRAGENBUS. — Antwoord aan D. L. St. Nikolaas. — Het doet mij genoegen dat ge zulk goed resultaat verkregen hebt door het opvolgen van mijn raad en ik vind het vriendelijk van uwenwege dat ge mij den uitslag hebt laten kennen.

D.
Rechtzaken

RECHTBANK VAN IEPER
SLAGEN. — Titeka Albert en Titeka Achille beelden uit Ieper, brachten op 17/3/36 slagen toe aan Desmarest, die zich verdedigde zoo goed of het ging. De zaak wordt verschoven tot 12 November.

ZEDENZAAK. — Coudron Joseph uit Zonnebeke wordt beschuldigd van zedenschennis pleegde te hebben tegen Schier Anna. Verschoven tot 12 November.

VERKEERSONGELUK. — Maes Gerard uit Komen had op 27/3/1936 aan den verkeerde kant rijdende in overdreeven snelheid een doodelijk ongeval veroorzaakt. Hij bracht Vercauteren, die zich verdedigde zoo goed of het ging. De zaak wordt verschoven tot 12 November.

NOG EEN VERKEERSONGELUK. — Lesage Leon uit Theuville-aux-Maillots, veroorzaakte op 4/4/1936 op Kemmel, in overdreeven snelheid rijdende, letsel aan Laperre L. en Goddyn I. Dit kost hem nu 210 frank boete of 10 dagen gevangenisstraf, waarvan 5 jaar.

SLAGENHISTORIE. — Desmarest Jules, uit Komen (Frankrijk), bracht op 8/6/1936 slagen toe aan Pollet Edouard waarbij mobiele voorwerpen werden vernield. Hij bracht Vercauteren, die zich verdedigde zoo goed of het ging. De zaak wordt verschoven tot 12 November.

VERLETSPROKEN. — Catry Camille uit de Panne, werd in beschuldiging van poging tot moord op 1/8/36 namelijk misbruik van vertrouwen ten bedraged van 300 fr. ten nadeele van Deberdt L. Verder voor zitting gelast te Wasen 10 frank ten nadeele van Gaston. Catry komt een vrijspraak.

DE EEUWIGE DRANK. — Vercauteren Valère uit Ekebeke, bevond zich op 26/8/1936 in dronken toestand in de herberg gehouden door Pattyn Octavie. Hij kreeg ruzie met Tyghem Bruno en de Baerdemaeker. Eng. st. Crich-toun, naar Leith, gel. Boutmy. — Eng. st. Pa ndion, naar Belfast, gel. J. P. Best. — Duit. st. Consul Hintz, naar Belling, gel. A. M. Zeyen. — Eng. st. Theres, naar Blyth, ballast, Lalemant. — Eng. st. Charlwood, naar Boston, ballast, Verstraeten. — Finl. st. Dagmar, naar Ronnskar, gel. A. M. Minne.

Notarieele aankondigingen

De Notaris VAN WASSENHOVE, te Gent, St. Jacobsnieuwstraat, 38, zal openbaar verkoopen:

STAD GENT

Een KLOEK WOONHUIS, te Gent, Rietgrachtstraat nr. 5 (Heinisse), groot 73 m².

Gas en stadwater tot op het tweede verdiep.
BESCHIKBAAR: twee maanden na de toewijzing.

Groot gemak van betaling.
Zichtbaar: Dinsdag en Donderdag van 2 tot 4 uur.
INGESTELD: 40.000 FRANK.

Tweede zitting voor toewijzing:
DINSdag 10 NOVEMBER 1936
te 3 uur stipt 's namiddags, ter Verkoopzaal voor Notarissen, Winkelstraat nr. 1, te Gent.

BIJ STERFGEVAL OM UIT ONVERDEELDEHEID TE TREDEN OPENBARE VERKOOPING VAN WOONHUIS

te Gent, MORTIERSTRAAT, 20.

De Notaris DE WILDE, te Gent, Astridlaan 49, zal namens wien het behoort aan de meestbiedende openbaar verkoopen:

Een gerieflijk WOONHUIS met erf en aanhangsel te Gent, Mortierstraat 20 (dichtbij Van Eyckplaats).
Onmiddellijk beschikbaar.

Voor de sleutels zich te wenden op den Ouden Beestenmarkt 4.
Verlijkt: DINSdag 10 NOVEMBER 1936
telkens om 2 1/2 uur, ter Notarieele Verkoopzaal te Gent, Winkelstraat 1, te Gent.

STAD GENT

De Notaris VAN WASSENHOVE, te Gent, St. Jacobsnieuwstraat, 38, zal openbaar verkoopen:

Een BURGERSHUIS TE GENT, Coupure nr. 85, groot 130 m².
Elektrisch, gas en stadwater.
Onmiddellijk beschikbaar.

Zichtbaar den Dinsdag en Donderdag van 2 tot 4 uur.
Slechts gebracht op 50.000 frank.
Derde zitting voor toewijzing:
WOENSDag 4 NOVEMBER 1936
te 3 uur namiddag, ter Verkoopzaal voor Notarissen, Winkelstraat nr. 1, Gent.

BIJ LIKWIDATIE

De Notaris HEYSE, te Gent, Brabantdijk 67 (tel. 100.87), zal met tusschenkomst van zijn ambtgenoot Meester LIBRECHT, Notaris, te Gent, Koornlei 11 (tel. 107.94), openbaar verkoopen:

Een schoone en welgelegen EIGENDOM, dienstdoende tot handelsinrichting te GENT, Paardenstraat Nrs 15, 17 en 19, groot 324 m², uiterst wel geschikt voor alle groothandel, nijverheid, garage, alsook om te verbouwen in 3 woonhuizen.

Water, gas en electriciteit.
Ingenot- en gebuiktreding te weten: Voor het woonhuis 3 maanden na betaling van koopsom en onkosten en voor het overige van den eigendom onmiddellijk met dezelfde betaling.

Zichtbaar: den Woens- en Vrijdag, van 2 tot 4 uur 's namiddags, met toelating van een der Notarissen.

Slechts gebracht op 80.000 fr.
Laatste zitting:
DINSdag, 4 NOVEMBER
te 4 uur 's namiddags ter Verkoopzaal voor Notarissen te Gent, hoek Winkelstraat en Reep.

HAVEN VAN GENT

AANGEKOMEN SCHEPEN: Holl. mot. Deilich, van Batoum, gel. 46. Lalemant, van R. S. S. st. Sovetskaja Verf, van Batoum, gel. 46. Puff, Ghent Trading, — Holl. mot. Sirius, van Londen, ballast, van R. S. S. st. Sovetskaja Verf, van Batoum, gel. 44. Ghent Trading, — Zweed. st. Wallonia, van Lysekil, gel. 43. Beltraf, — Griek. st. Petrol, van Constantza, gelad., Belg. Crack, J. P. Best.

VERTROKKEN SCHEPEN: Zweed. st. Nord, naar Stockholm, gel. Reyniers. — Eng. st. Whitest, naar Goole, gelad. Reyniers. — Duit. st. Cleopatra, naar Hamburg, ballast, L. G. Voigt. — Lith. st. Gotland, naar Immingham, ballast. De Baerdemaeker. Eng. st. Crich-toun, naar Leith, gel. Boutmy. — Eng. st. Pa ndion, naar Belfast, gel. J. P. Best. — Duit. st. Consul Hintz, naar Belling, gel. A. M. Zeyen. — Eng. st. Theres, naar Blyth, ballast, Lalemant. — Eng. st. Charlwood, naar Boston, ballast, Verstraeten. — Finl. st. Dagmar, naar Ronnskar, gel. A. M. Minne.

Vermakelijkheden MUNTSCHEUWBURG BRUSSEL

Zondagmiddag «Othello» met V. Forti en Hilde Nya en M. Richaels. — Avonds: «Les Contes d'Hoffmann» met de dames S. de Gavre, Florival, Bellin, Lamprene en Stradel; de h. n. Bricout, Van Obbergh, Boyer, Piergri, en Marquy.

Maandag 2 November «Kaatje» en «La Boutique fantasque».
Dinsdag 3 Nov.: «Pallasse» en «La fille du régiment».
Woensdag 4 Nov.: «Aïda», met Catarina Jarbano en M. Fernand Anseu.

Waarom lijden aan HOOFDPYNN MIGRAINE TANDPIJN GRIEP RHEUMATIEK ZENUWKOORTSEN PIJN DER MAANDSTONDEN als de WONDERBARE BRUINE POEDERS van

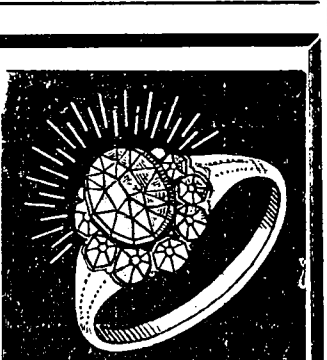
't ROOS KRUIS

der Apotheek DE POORTERE, te ST-NIKLAAS-WAAS, U oogenblikkelijk zonder schadelijk gevolg van deze pilen zullen bevrijden.

De doos van 8 poeders: 4 frank.
De driedubb doos 25 poeders 10 fr.

Te verkrijgen in alle goede apotheken of vrachty tegen postmandaat.

Gebruikt ze eens. U zult nooit geen andere meer gebruiken.

GRATIS

Speciaal aanbod van propaganda van een PRACHTIGEN FANTASIERING NUT STREETSJES volgens bovenstaande afbeelding

Om ons huis te doen kennen bieden wij aan elke lezeres kosteloos een fantasiering «Brilliant» aan, werking: 7 similtanten van blauw-witten glans omringen een sterke monterende en moderne aftekening van 2 karaat met 24 gepolste facetten. Elke ring is gewaarborgd uit oogenpunt van afwerking. Moelijk te onderscheiden van een ring van enkele honderden frank.

De geldigheid van dit aanbod is beperkt en betekent eenvoudig een aanbod van introductie zonder enige andere verbintenissen voor U. Wij durven verhoopen dat deze offergave ons zal toelaten U onder de klanken te stellen. Voor de maat voeg er een ring bij in papier.

NOTA: Elke lezeres kan slechts één ring bekomen.

Wij vragen u eenvoudig 3 frank in zegels voor verzendingskosten met verzocht de aankondiging bij te voegen.

GEEN AANTULLENDE BETALING VOOR DEZEN RING.
Bijoux Parisis, Rue Grétry, 56 Brussel. — Depart.: 169.

Quand VOUS AUREZ TOUT ESSAYÉ

que rien n'aura réussi, prenez encore le sirop C. FRANY pour adultes, vous serez soulagés à la première cuillerée et guéris avec un flacon.

Nous garantissons, nous affirmons l'action sûre de ce sirop pour calmer d'abord et guérir ensuite. Son action est merveilleuse chez les ASTHMATIQUES et dans les cas de Toux rebelles, de Bronchite chronique, etc. Dans la Tuberculose pulmonaire, il calme immédiatement les accès de toux et cicatrise les lésions, il supprime les sueurs nocturnes et assure le sommeil.

Le Flacon: 21 fr.
Dépôt Général: Pharmacie FRANY 52, Avenue de la République à PARIS
Dépôt: Pharmacie GRIPPEOVEN, rue du Marche-au-Poileux, Bruxelles et toutes Pharmacies

pour ADULTES
Ne se donne pas à l'enfant, mais aux enfants accés de toux et cicatrise les lésions, il supprime les sueurs nocturnes et assure le sommeil.

Te koop
REPELTERRE, b. reuk en smaak, 2 k. 129 fr., 8 kgr. 70 fr. franco, R. Declercq 31, Vredestr. Geeraardsbergen. (8348)

Verstreekt het blad «Vooruit»

BUSCH

HET CIRKUS ONDER WATER

Komt na zijn triomfantelijk sukses te Parijs, Weenen, Rome, Budapest, Warschau, Luxemburg en vóór een paar dagen nog te Praag naar GENT in het

NIEUWE CIRKUS

en zal er op algemeenen wensch der cirkusliefhebbers een enig spektakel geven,

Een grootsch en buitengewoon dubbel programma dat nog nooit is geëvenaard geweest Wereldberoemde kunstenaars. Dieren uit alle gewesten der wereld. Duizenden schitterende kostumes en harnassen WERKELIJK BUITENGEWONE NUMMERS in een kunstvolle omgeving dezer eeuw waardig

DE SCHEPPING EENER TOOVERACHTIGE EN FANTASTISCHE

WATER-FEEËRIE

Die wgens de prachtige tooneelschikking, die het CIRKUS BUSCH eigen is, met een reuzenoptocht van menschen en dieren uit alle werelddelen, schitterende schakeeringen van kleuren en stoffen die het toppunt bereiken der volmaaktheid, met voorbij vliegende ruiters op prachtig bezadeld paarden, woelige en indrukwekkende dansen, wonderbare belichtingen, moderne aanpassing van klank en optiek, — in een woord — een bont Cirkusprogramma dat 4 uur duurt

Een schitterend feestspektakel

is van ongekennde spanning en eigen schepping, dat tot heden door geen enkel cirkus kon geëvenaard worden en dat in al de bezochte landen den grootsten bijval heeft geogot en miljoenen bezoekers heeft gehad en bijgewoond is door de grootste staatshoofden.

Ook Gent en zijn cirkusliefhebbers zullen zich binnenkort kunnen verheugen in dit begeesterend en eenig dubbel

cirkusspektakel van HET WONDERCIRKUS BUSCH het modernste dezer eeuw

OPENINGSVOORSTELLING ZATERDAG

14 NOVEMBER, TE 8 UUR

Enkel voor eenige dagen

Men vraagt

PRESSEREN VAN PLATEN
MEN VRAAGT meestergast en goede verklieden, goed op hoogte, Goed loon. Vaste betrekking. Schrijven Ag. Rossel 28,092, Brussel.

De werkhulzen Carroy-Vandensteen (Bulzerijen) wenschen onmiddellijk goede tekenaar te aanvaarden. — Zich aanbieden: Kleine Doklaan 58, Gent. 808

25 tot 50 fr.
thuis verd. p. dag met breimach. Rapide. Werk verz. p. kontr. — Kosteloos aanleer. Vr. katal. m. inlicht. 104, Brabantstr. 101-102, 58, Astridlaan, Gent; 19, V. Maerlantstraat, Antw. 6671

Goede serveuse, café «De Roos», 68, Kortrijkswg, Gent. 793

De AKKORDEON, Koning der speeluitgen
voor U aangeboden aan den Ongehoorlijken prijs 445 fr.
45 fr. bij ontvangst 15 fr. per maand
Jazz-Band, Banjos, Violon
Catalogus gratis op aanvraag
Magaziet open, 8 tot 20 u.
's Zondags 9 tot 12 u.
Huis MAES
GENT
S. Saveneestraat

Het Geheim van een Elegante Vrouw

Wat is het ware geheim van de bekende lijkheid en de elegantie die de Parijzenaars zo wereldberoemd maakt? vroeg ik me een welgekende persoonlijkheid van de mondaine Parijs. Dit was tijdens een dansant in een hotel «à la mode» «Hele ze» zei hij. «Wat valt U niet eerst op? Noeh het kleed, noch de haren, maar de tint. Zoowel onderhouden, als verzorgd. Iedere vrouw heeft zulke zachte matte huid, zelfs in deze warme en stoffvolle zaal. Hele ze 's morgens in de «Hols» of wel 's namiddags in de wedrennen — het is altijd hetzelfde. Het is daarom dat het «Poder Tok» voor een Matte tint bij de elegante Franche vrouwen thans zoo in de mode is. Het geeft een tint, zacht als een blaadjes, die noch door wind, noch door zweeten kan bedorven worden. Het verzekert een betoverende jongmeisje bekoorlijkheid den gansen dag en 's tag. Beproef zelf het «Poder Tok». De uitslagen die gij in uw spiegels vaststellen zullen U verrassen en verrukken.

— Verantwoordelijke uitgever: R. Cammen, Sint-Pieternieuwstraat, Gent.

Wij hebben een nieuw rekord geslagen!

Dat zult U trouwens zelf toegeven wanneer U onze Tentoonstelling van Speelgoed bezoekt... de meest ophefmakende die ooit te GENT gezien werd!

Bovendien zullen Uwe kinderen er zooveel moois te zien krijgen dat ze er nog lang nadien plezier zullen aan beleven!....

Grand Bazar

VELDSTRAAT, 64, GENT